

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник управління з
виробництва

**Філія «Центральний лісовий офіс»
ДП «Ліси України»**

Віктор ГЛАВАЦЬКИЙ

» _____ 2025 р.

Звіт

**за результатами післяпроектного моніторингу впливу на довкілля
(2025 звітний рік)**

планованої діяльності:

«Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок
головного користування на території лісового фонду Філії «Тульчинське
лісомисливське господарство» Державного спеціалізованого господарського
підприємства «Ліси України»»

**Філія «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
(Тульчинське надлісництво)**

(раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство»),

у відповідності до Висновку з оцінки впливу на довкілля

від 25 травня 2023р. № 21/01-202312510316/1

м. Тульчин – 2025

РЕФЕРАТ

Об'єкт дослідження: локалізація рідкісних та зникаючих видів флори та фауни, об'єкти Смарагдової мережі, лісові території, які належать до пралісів, квазіпралісів і природних лісів та вплив планованої діяльності.

Предмет дослідження: сучасний стан та наявність видів рослинного та тваринного світу, які віднесені до Червоної книги України, типи оселищ та середовища у межах об'єктів Смарагдової мережі, праліси, квазіпраліси та природні ліси у межах лісового фонду Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство»).

Мета роботи: виявити рідкісні та зникаючі види флори та фауни та середовища їх існування, оцінити вплив планованої діяльності на типи оселищ та середовища у межах об'єктів Смарагдової мережі, а також ідентифікувати праліси, квазіпраліси та природні ліси у межах лісового фонду Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство»).

Методи дослідження: науково-дослідні роботи включали виконання ряду камеральних та польових досліджень на основі: аналізу Проекту організації розвитку підприємства, таксаційних описів, планово-картографічних матеріалів, ГІС-баз даних ДАЛРУ та Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів, аналізу наукових публікацій; картографічних матеріалів; електронних, інтернет та інших ресурсів.

Звіт виконано на основі чинних Методичних рекомендацій (Методичні рекомендації з розробки звіту з оцінки впливу на довкілля в галузі лісового господарства) із врахуванням основних положень: Лісового Кодексу України, Законів України: «Про охорону навколишнього природного середовища» (№ 1264-ХІІ від 25.06.1991), «Про природно-заповідний фонд України» (№ 2456-ХІІ від 16.06.1992), «Про рослинний світ» (№ 591-ХІV від 09.04.1999), «Про тваринний світ» (№ 2894-ІІІ від 13.12.2001), «Про Червону книгу України» (№ 3055-ІІІ від 07.02.2002), «Про екологічну мережу України» (№ 1864-ІV від 24.06.2004),

«Про оцінку впливу на довкілля» (№ 2059-VIII від 23.05.2017).

Зміст

1. Загальна інформація щодо здійснення планованої діяльності Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» у 2025-му році.....	6
2. Програма і методика досліджень.....	11
3. Загальна характеристика точок моніторингу на ділянках планованої діяльності у 2025-му році.....	16
4. Квартально-видільний перелік ідентифікованих місць зростання, перебування видів тварин та рослин, занесених до Червоної книги України, на місці провадження планованої діяльності.....	39
5. Дослідження щодо впливу планованої діяльності на види та оселища Смарагдової мережі у межах лісового фонду Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство»).....	40
6. Оцінювання впливу планованої діяльності на об'єкт Смарагдової мережі «Марксова дубина» (Marksova Dubyna, Site Code: UA0000265).....	43
7. Стан та оцінювання впливу планованої діяльності на об'єкт Смарагдової мережі «Журавлівська дача» Zhuravlivska Dacha, Site Code: UA0000264).....	47
8. Характеристика об'єкту Смарагдової мережі «Долини річки Південний Буг і Снивода у Вінницькій області» Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region (Site Code: UA0000333) та вплив планованої діяльності.....	51
9. Інформація щодо належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів згідно з вимогами «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів».....	55
10. Моніторинг стану ґрунтового покриву репрезентативних виділів після проведення планованої діяльності у Тульчинському надлісництві Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство»).....	57

Висновки та рекомендації щодо здійснення планованої діяльності.....	59
Список літературних джерел.....	65
Додатки.....	69

1. Загальна інформація щодо здійснення планованої діяльності Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») у 2025-му році

У 2024 році в результаті реорганізації шляхом закриття було припинено дію Філії «Тульчинське лісомисливське господарство» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» і створено Тульчинське надлісництво Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України». В тексті звіту Філія «Тульчинське лісомисливське господарство» буде називатися Тульчинське надлісництво Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») (Додаток А).

Територія лісового фонду Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») станом на 2025-й рік об'єднує території колишніх підприємств ДП «Тульчинське лісомисливське господарство» та ДП «Крижопільське лісове господарство».

Тульчинське надлісництво Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») є структурним підрозділом філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», що діє на підставі «Положення про Надлісництво», яке затверджене наказом філії «Центральний лісовий офіс» №44/36.4-1 від 03.01.2025 року. Площа лісогосподарських земель надлісництва становить 44368,4 га. Лісовий фонд формує 9 лісництв. Зокрема: Шпиківське, Орлівське, Журавлівське, Кирнасівське, Томашпільське, Брацлавське, Заболотнянське, Рудницьке, Піщанське. До структури підприємства входить два нижніх склади. Основними напрямками діяльності надлісництва є: охорона та захист лісу, раціональне використання та відтворення лісів, проведення заходів щодо лісовідновлення та лісорозведення, підвищення продуктивності деревостанів, здійснення заходів із заміни малоцінних деревостанів, збереження та посилення захисних функцій

лісів, які виконують ґрунтозахисні та водоохоронні функції, здійснення протипожежних заходів, захист лісів від хвороб та шкідників; контроль за дотриманням правил полювання; здійснення біотехнічних заходів, що спрямовані на підвищення продуктивності і поліпшення якості мисливських угідь та зростання чисельності мисливських тварин; контроль за проведенням лісозаготівельних робіт; забезпечення підвищення продуктивності праці на основі механізації трудомістких лісокультурних і лісогосподарських робіт; виконання виробничих, фінансових та інших планів в межах установлених контрольних цифр та лімітів; нарощування ресурсного і екологічного потенціалу лісу; забезпечення широкого висвітлення лісогосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями; популяризація серед населення.

Тульчинське надлісництво філії «Центральний лісовий офіс» ДГ1 «Ліси України» розташоване в південній частині Вінницької області на території двох адміністративних районів: Тульчинського та Гайсинського.

Усі види господарської діяльності ведуться згідно чинних нормативних актів. Вони направлені на підвищення якісного стану і продуктивності лісів, збереження і підвищення їх захисних властивостей. Негативного впливу на навколишнє середовище господарська діяльність не спричинила.

Ділянки лісового фонду не зазнають шкідливого впливу розташованих поблизу промислових і сільськогосподарських підприємств, а також надмірних рекреаційних навантажень і надмірної кількості диких тварин.

Відповідно до Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок (2007) поділу лісів державного підприємства на категорії, їх функціонального значення, встановленого в них режиму ведення лісового господарства і лісокористування на наступний ревізійний період, утворені такі господарські частини:

Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення:
- ліси природоохоронного призначення з особливим режимом користування на рівнині;

- ліси природоохоронного призначення з обмеженим режимом користування на рівнині;

Рекреаційно-оздоровчі ліси:

- рекреаційно-оздоровчі ліси з особливим режимом користування на рівнині;

- рекреаційно-оздоровчі ліси з обмеженим режимом користування на рівнині;

Захисні ліси:

- захисні ліси з обмеженим режимом користування на рівнині;

Експлуатаційні ліси:

- експлуатаційні ліси на рівнині;

Виключення особливо захисних лісових ділянок лісового фонду з розрахунку головного користування, проектування способів рубок і необхідних лісогосподарських заходів здійснювались у відповідності з діючими нормативними документами: Лісовий кодекс України (2006), «Порядок поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» (2007), «Правила рубок головного користування в лісах України» (2010), «Правила поліпшення якісного складу лісів» (2007) та інші.

Згідно в ісорослинного районування («Комплексне лісогосподарське районування України і Молдавії», під редакцією С.А.Генсірука, Київ «Наукова думка», 1981) територія надлісництва відноситься до лісорослинної зони Лісостепу та входить до складу Дністровсько-Дніпровського лісостеггового лісогосподарського округу.

Територія надлісництва лежить у Східно-Європейській широколистяно-лісовій геоботанічній провінції. Лісові масиви, окремі урочища та лісові смуги розташовані поміж степових просторів та займають порізані балками частини водорозділів. Переважають широколистяні змішані ліси, в основному, дубово-грабові. Всі ліси віднесені до рівнинних лісів підприємства.

Лісогосподарські підприємства у минулому (ДП «Тульчинське ЛГ» та ДП «Крижопільське ЛГ») у межах новоутвореного надлісництва мали затверджену розрахункову лісосіку рубок головного користування на 2012-2021 роки, яка в цілому складала 77,42 тис м³ ліквідної деревини, в тому числі 38,17 тис м³

ділової деревини. Фактичний обсяг заготівель в середньому за рік становив 92,3% середньорічного обсягу діючої розрахункової лісосіки за минулий проектний період. Неповне використання розрахункової лісосіки пояснюється тим, що ялина похідна проектувалась до рубання запасом із запасом 1,62 тис.м ліквідної деревини щорічно, але в зв'язку з всиханням, в таких насадженнях були проведені суцільні санітарні рубки. Рубки головного користування на 100% проведені в місцях запроектованих.

Планована діяльність Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») впродовж 2025-го року передбачала заготівлю деревини а також недеревної продукції лісу у лісовому фонді підприємства та здійснювалася у межах визначених базовим лісовпорядкуванням обсягах. Лісовий фонд підприємства повністю сертифікований. Лісова сертифікація не має на меті отримання прибутку, а лише певних ринкових переваг. За результатом сертифікації видається сертифікат відповідності ведення лісового господарства встановленим вимогам. Щорічно проводиться наглядова перевірка відповідності системи ведення лісового господарства стандартам управління лісами та лісокористування на засадах збалансованого розвитку.

Висновки до розділу.

Територія лісового фонду Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») станом на 2025-й рік об'єднує території колишніх підприємств ДП «Тульчинське лісомисливське господарство» та ДП «Крижопільське лісове господарство. Тульчинське надлісництво є структурним підрозділом філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», що діє на підставі «Положення про Надлісництво», яке затверджене наказом філії «Центральний лісовий офіс» №44/36.4-1 від 03.01.2025 року. Площа лісогосподарських земель надлісництва становить 44368,4 га. Лісовий фонд формує 9 лісництв.

Планована діяльність Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») впродовж 2025-го року передбачала заготівлю деревини а також недеревної продукції лісу у лісовому фонді підприємства та здійснювалася у межах визначених базовим лісовпорядкуванням обсягах. Лісовий фонд підприємства повністю сертифікований. У межах новоутвореного надлісництва попередньо затверджена розрахункова лісосіка рубок головного користування на 2012-2021 роки, яка в цілому складала 77,42 тис м³ ліквідної деревини, в тому числі 38,17 тис.м³ ділової деревини. Фактичний обсяг заготівель в середньому за рік становив 92,3% середньорічного обсягу діючої розрахункової лісосіки за минулий проектний період. Рубки головного користування на 100% проведені в місцях запроектованих.

2. Програма і методика досліджень

У відповідності до отриманого Висновку з оцінки впливу на довкілля від 25 травня 2023р. № 21/01-202312510316/1 планованої діяльності Філії «Центральний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» (Тульчинське надлісництво) (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») «Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування на території лісового фонду Філії «Тульчинське лісомисливське господарство» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» (реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності 202312510316) та до погодженого з Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України графіку післяпроектного моніторингу передбачались наступні роботи:

№	Предмет дослідження	Періодичність здійснення	Умови звітності
1.	Дослідження наявності видів та оселищ, занесених у список, що підлягають охороні в об'єктах Marksova Dubyna (UA0000265), Southern Bug fyd Snyvoda valleys in Vinnitsya region (UA0000333), Zhuravlivska Dacha (UA0000264) Смарагдової мережі	Одноразово	До початку провадження планованої діяльності
2.	Дослідження стану ґрунтів та активізації ерозійних процесів	Один раз на рік, після завершення рубок на оцінених ділянках	Результати післяпроектного моніторингу (звіти післяпроектного моніторингу разом з копіями протоколів

№	Предмет дослідження	Періодичність здійснення	Умови звітності
3.	Квартально-видільний перелік ідентифікованих місць зростання, перебування видів тварин та рослин, занесених до Червоної книги України, на місці провадження планованої діяльності	Один раз на рік	лабораторних досліджень параметрів навколишнього середовища, що виконуються в рамках післяпроектного моніторингу чи інших матеріалів, що містять результати досліджень) подаються протягом наступного місяця за звітним до уповноваженого центрального органу, а також забезпечується їх опублікування на власному вебсайті (у разі наявності) або направляються до органів місцевого самоврядування відповідних адміністративно-територіальних одиниць, що можуть зазнати впливу планованої діяльності для публікації на їх вебсайтах. Моніторинг здійснюється щорічно протягом п'яти років з моменту початку провадження планованої діяльності
4.	Дослідження щодо впливу планованої діяльності на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі	Один раз на рік	
5.	Проведення роботи та надання інформації з метою проведення ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів згідно з вимогами «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів»	Один раз на рік	

Результати післяпроектного моніторингу (звіти післяпроектного моніторингу разом з копіями протоколів лабораторних досліджень параметрів навколишнього середовища, що виконуються в рамках післяпроектного моніторингу чи інших матеріалів, що містять результати досліджень) подаються протягом наступного місяця за звітним до уповноваженого центрального органу,

а також забезпечується їх опублікування на власному вебсайті (у разі наявності) або направляються до органів місцевого самоврядування відповідних адміністративно-територіальних одиниць, що можуть зазнати впливу планованої діяльності для публікації на їх вебсайтах. Моніторинг здійснюється щорічно протягом п'яти років з моменту початку провадження планованої діяльності.

Моніторингові дослідження ділянок планованої діяльності у межах лісового фонду Тульчинського надлісництва ДП «Ліси України» проводили впродовж періоду 2025-го року. Комплексні дослідження включали попередні обстеження інженерно-технічними працівниками підприємства та представниками лісозахисту. У першу чергу проведено обстеження ділянок де заплановано проведення та проведено рубки головного користування, суцільні санітарні рубки та прилеглі території.

Програмою досліджень було передбачено: аналіз списків рослин та тварин, які є рідкісними і які підлягають охороні та збереженню відповідно до списку Червоної книги України та видів із додатків 1, 2 і 3 до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування у Європі (Бернської Конвенції) та з додатку 1 Резолюції №6 (1998) даної Конвенції, з інших міжнародних договорів, ратифікованих Україною; аналіз матеріалів лісовпорядкування; ідентифікацію рідкісних та зникаючих видів рослин та тварин, які включені до вище зазначених списків у польових умовах; характеристику природних біотопів, які підлягають збереженню, або можуть бути віднесені до таких згідно типів оселищ з додатку 1 Резолюції 4 (1998) до Бернської Конвенції.

Польові та камеральні дослідження проведені у 2025 році під час яких обстежено ділянки лісового фонду де буде здійснюватися планована діяльність. Польові дослідження включали обстеження насаджень за маршрутами, які передбачали охоплення до 40% ділянок, планованої діяльності у межах зазначених лісництв та суцільне обстеження ділянок комісією за участі спеціалістів лісозахисту.

Ділянки часткового також обстежені по контуру. З метою оцінювання суміжних площ лісового фонду, які примикають, а також було прокладено маршрутні ходи через ділянки планованої діяльності. Оцінювання наявних рідкісних та зникаючих видів рослин здійснено шляхом візуалізації із використанням відповідного списку рослин та визначників. Застосовували також мобільні пристрої ідентифікації видів із відповідними програмним забезпеченням (програма Seek).

З метою деталізації складу та структури фітоценозів закладені пробні площі (для вивчення деревостану (за ярусами) та чагарникового ярусу) а також площадки для оцінювання живого надґрунтового покриву (трав'янистого ярусу та дрібних чагарничків) та підросту основних деревних порід. Проективне вкриття у розрізі трав'янистих рослин визначали у відповідності до частки кожного виду із градацією 5%. Облік підросту деревних порід проводили на закладених площадках вздовж маршрутних ходів із визначенням виду, орієнтовного віку, висоти та кількості екземплярів.

Дослідження основних, зникаючих та рідкісних видів фауни здійснювали за попереднім аналізом матеріалів лісовпорядкування, матеріалів комплексного обстеження загиблих, пошкоджених та всихаючих насаджень, місць рубок головного користування. Ідентифікацію плазунів та комах й інших представників фауни проводили візуально; птахів – візуально, за наявністю місць гніздування, слідів життєдіяльності та за співом; ссавців – візуально та за слідами життєдіяльності.

Додаткова інформація отримана від працівників лісового господарства, громадськості, місцевих жителів. Додатково також проведено анкетування на основі якого виявлена додаткова інформація щодо локалізації рідкісних та зникаючих видів у межах господарства.

Програмою досліджень було передбачено: обстеження об'єктів Смарагдової мережі: «Марксова дубина» (Marksova Dubyna (Site Code: UA0000265), «Журавлівська дача» (Zhuravlivska Dacha, Site Code: UA0000264) та «Долини річки Південний Буг і Снивода у Вінницькій області» Southern Bug and Snyvoda

valleys in Vinnytsya region (Site Code: UA0000333), а також оцінювання впливу планованої діяльності на ідентифіковані рідкісні та зникаючі види флори і фауни, а також типи оселищ у межах об'єктів Смарагдової мережі.

3. Загальна характеристика точок моніторингу на ділянках планованої діяльності у 2025-му році

Територія лісового фонду Тульчинського надлісництва розташована у межах Центрального Лісостепу із домінуванням свіжих грабових дібров, а також свіжих грабових дібров із дубом скельним. Рельєф території – горбистий із наявними елементами давньої гідрографічної сітки. Ґрунти здебільшого сірі лісові або темно-сірі лісові на лесах та лесовидних суглинках. У складі основного ярусу деревостану переважає дуб звичайний та, частково, дуб скельний (у південній частині лісового фонду), ясена звичайного. У другому ярусі деревостанів переважають такі види, як: граб звичайний, клен гостролистий, клен польовий, клен-явір, липа дрібнолиста. Для більшості лісових ділянок характерні такі види чагарників як: ліщина звичайна, свидина біла, бузина чорна, бузина червона, ожина сиза, малина, бруслина європейська, бруслина бородавчаста та інші. Живий надґрунтовий покрив здебільшого представлений такими вищими судинними рослинами як: яглиця звичайна, осока волосиста, копитняк європейський, медунка темна, маренка запашна, підмареник чіпкий, гравілат міський, гравілат річковий, кропива глуха, кропива дводомна, суниця лісова, зірочник ланцетолистий, барвінок малий, купина багатоквіткова, анемона дібровна, анемона животицева, підсніжник звичайний, печіночниця звичайна, чина весняна, ряст.

Моніторингові дослідження впродовж 2025-го року були проведені на 10-ти ділянках, які локалізовані для оцінювання впливу рубок головного користування та інших видів рубок на флору та фауну. Дослідні ділянки закладено у лісовому фонді Орлівського, Томашпільського та Шпиківського лісництв Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство»). Інформація щодо локалізації точок моніторингу, а також стадій здійснення планованої діяльності відображені у таблиці 1.

Таблиця 1

Локалізація точок моніторингу в умовах лісового фонду Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») станом на 2025-й рік

№ Точки моніторингу	№ дерева	Квартал	Виділ (підвиділ)	Характеристика планованої діяльності
Шпиківське лісництво				
1	1	56	10.1	Рубка головного користування 2021 року, лісові культури 2022-го року
2	2	54	28	Рубка головного користування 2021 року, лісові культури 2022-го року
3	3	55	12.1	Рубка головного користування 2023 року, лісові культури 2024-го року
4	4	56	15	Рубка головного користування 2021 року, лісові культури 2022-го року
Орлівське лісництво				
5	5	6	21	Рубка головного користування 2024 року, лісові культури 2024-го року
6	6	5	10	Рубка головного користування 2023 року, лісові культури 2024-го року
Томашпільське лісництво				
7	7	48	5	Рубка головного користування 2024-го року, лісові культури 2024-го року
8	8	53	3	Рубка головного користування 2023 року, лісові культури 2024-го року
9	9	30	13	Рубка головного користування 2024-го року, лісові культури 2024-го року
10	10	40	4.1	Рубка головного користування 2023 року, лісові культури 2024-го року

Ділянка моніторингу №1 локалізована у межах лісового фонду Шпиківському лісництві, квартал 56, виділ 10.1. Тип ЛРУ – свіжий груд. Характерними ґрунтами є сірі лісові (темно-сірі) на лесах та лесовидних суглинках. На площі проведена суцільно-лісосічна рубка головного користування. Лісовідновлення проведено штучним шляхом – створення лісових культур дуба звичайного за участю супутніх листяних порід. На ділянці здійснено часткове природне поновлення. Зокрема, використано природне насіннєве природне поновлення дуба звичайного. Ділянка характеризується наявністю відмерлої деревини у обсягах 5-10 м³/га. Більшість відмерлої деревини переміщено за межі ділянки суцільного зрубу. Деревостани, які знаходяться по периметру суцільної рубки характеризуються добрим станом; без ознак

дефоліації та дехромації, показник яких не перевищує 5-10%. Найвні окремі сухі дерева, видмирання яких відбулося у минуді вегетаційні періоди. Кількість відмерлих дерев є незначною. Ознак масового всихання прилеглих насаджень не виявлено.

Рис. 1. Загальний вигляд моніторингової ділянки №1 та прилеглих насаджень

Характерними видами чагарникового ярусу є: бузина чорна, свидина біла, бруслина європейська, бруслина бородавчаста, ліщина звичайна. Основними видами підросту є: клен польовий, клен гостролистий, граб звичайний, липа дрібнолиста, клен явір, ясен звичайний та, частково на відкритих просторах – дуб звичайний. Основними видами живого надгрунтового покриву є: яглиця звичайна, зірочник ланцетolistий, осока волосиста, маренка запашна, купина багатоквіткова, медунка темна, ранник вузлуватий, купина багатоквіткова. Частка проєктивного вкриття становить 60%. Значних змін стосовно видового

різноманіття не виявлено. У порівнянні із попереднім вегетаційним періодом відбулося деяке збільшення площі проєктивного вкриття вищих судинних рослин. Значних змін фітоценотичної структури насаджень, стану та продуктивності деревостанів, які межують із ділянкою планованої діяльності не виявлено.

Моніторингова точка №2 локалізована у Шпиківському лісництві, квартал 54, виділ 28. Тип ЛРУ – свіжий груд, для якого характерні сірі лісові ґрунти (світло-сірі, темно-сірі), глинисті на лесах та лесовидних суглинках. Достатньо зволожені на плакорах. У низинних елементах рельєфу характеризуються деяким перезволоженням. На площі проведено муцільно-лісосічну рубку головного користування. Штучне лісовідновлення проведено у 2022-му році. Лісові культури створені за переважанням дуба звичайного та участю супутніх листяних деревних порід. При лісовідновленні також використано природне відновлення дуба звичайного, яке частково збереглося а площі. Природне поновлення дуба нерівномірно розташоване по площі. На території наявні достатні обсяги відмерлої деревини у межах 5-10 м³/га. Значна частина деревини знаходиться по периметру ділянки суцільного зрубу. Деревостани, які знаходяться по контуру суцільної рубки характеризуються добрим станом; без ознак дефоліації та дехромації. Частка дерев, які мають показники дефоліації та дехромації понад 10% є незначною.

Ярус чагарників представлений наступними видами: бузина чорна, ліщина звичайна, бруслина бородавчаста, свидина біла, бруслина європейська калина-гордовина. У підрості переважають такі види як: клен гостролистий, клен-явір, граб звичайний, клен польовий, ясен звичайний, липа дрібнолиста. На окремих ділянках частково виявлено дуб звичайний. Підріст дуба звичайного використано для часткового природного відновлення ділянки. Переважаючими видами живого надґрунтового покриву є: яглиця звичайна, маренка запашна, зірочник ланцетолистий, осока волосиста, купина багатоквіткова, медунка темна, чина весняна, копитняк європейський. Живий надґрунтовий покрив становить 50%. Значної зміни видового різноманіття не виявлено. Відмічені

деякі тенденції щодо зростання площі проєктивного вкриття трав'янистих рослин у порівнянні із попередніми вегетаційними періодами.

Рис. 2 Загальний вигляд моніторингової ділянки №2, наявних залишків деревини, важливих для збереження біорізноманіття на ділянці та у прилеглих насадженнях

Ділянка моніторингу №3 локалізована у Шпиківському лісництві, квартал 55, виділ 12.1. Тип ЛРУ – свіжий груд. Для типу лісорослинних умов характерні сірі лісові ґрунти на лесах та лесовидних суглинках. Суцільно-лісосічна рубка головного користування проведена у 2023-му році. Штучне лісовідновлення проведено у 2024-му році шляхом створення лісових культур за переважанням дуба звичайного та часткою листяних порід. При створенні лісових культур використано природне поновлення дуба звичайного, яке розташоване нерівномірно по площі. На ділянці присутня достатня кількість відмерлої деревини у обсягах 5-10 м³/га. Більшість відмерлої деревини локалізовано по периметру ділянки суцільного зрубу. З метою збереження біорізноманіття залишено дерева із розрахунку 5 шт на 1 га. Насадження, які локалізовані по периметру суцільного зрубу характеризуються добрим станом та без ознак дефоліації та дехромації і погіршення стану.

Рис. 3 Загальний вигляд ділянки моніторингу №3, стану прилеглих насаджень та живого надґрунтового покритву

Чагарниковий ярус майже відсутній. Основними ярусами підліску є: бузина чорна, ліщина звичайна, свидина біла, бруслина європейська, калина-гордовина. Живий надґрунтовий покрив представлений такими видами як: купина багатоквіткова, копитняк європейський, розхідник європейський, яглиця звичайна, чина весняна, осока волосиста, маренка запашна. Частка проєктивного покритву становить 60%. Значної зміни частки проєктивного вкриття не виявлено. Значного погіршення стану прилеглих деревостанів у зв'язку із проведенням планованої діяльності не виявлено.

Моніторингова точка №4 локалізована у Шпиківському лісництві, квартал 56, виділ 15. Тип ЛРУ – свіжий груд. Основними типами ґрунтів є сірі лісові на лесах та лесовидних суглинках. Ґрунти достатньо зволожені. Інтенсивність зволоження залежить від місця локалізації ділянок та рельєфу. У нижніх точках рельєфу ґрунти надмірного зволоження. Зниження рівня зволоження відмічене на верхніх частинах схилів високої крутизни. На ділянці

проведено суцільно-лісосічну рубку у 2023-му році. У 2024-му році поведено заходи щодо створення лісових культур. Лісові культури за переважання дуба звичайного та участі інших – супутніх листяних деревних видів. Для штучного відновлення використано також природне поновлення дуба звичайного, яке локалізовано у куртинах. Частка природного поновлення дуба звичайного є незначним та розташовано нерівномірно по площі ділянки. На площі суцільного зрубу наявна достатня кількість відмерлої деревини. Більша частка обсягів відмерлої деревини розташована по периметру ділянки суцільного зрубу. У межах ділянки також залишено відмерлу деревину у купах для наступного її перегнивання.

Рис. 4 Загальний вигляд ділянки моніторингу №4 та прилеглих насаджень, а також наявної відмерлої деревини

На площі суцільного зрубу залишено дерева для збереження біорізноманіття. Загалом, залишено 5 дерев на території. Деревостани, які

розташовані по периметру ділянки відрізняються добрим станом; без ознак дефоліації та дехромації. Частка дерев, які характеризуються погіршенням стану та всиханням є незначною. Тенденцій щодо погіршення стану, росту та розвитку деревостанів, які межують із ділянкою планованої діяльності у останні десятиліття не виявлено. Ярус чагарників є рідким, до ярусу чагарників входили такі види як: ліщина звичайна, бузина чорна, калина-гордовина. Площа живого надгрунтового покриву становить понад 60%. Основними видами вищих судинних трав'янистих рослин є: яглиця звичайна, осока волосиста, купина багатоквітка. Значного погіршення стану прилеглих деревостанів видів живого надгрунтового покриву внаслідок здійснення планованої діяльності не виявлено.

Ділянка моніторингу №5 локалізована у кварталі 6, виділі 21 Орлівського лісництва. Тип ЛРУ –свіжий груд. Основними типами ґрунтів є сірі лісові на лесах та лесовидних суглинках. Суцільно-лісосічну рубку головного користування проведено у 2024-му році. На площі залишено достатню кількість відмерлої деревини у обсягах 5-10 м³/га. По контуру залишено значні обсяги відмерлої деревини. Насадження, які локалізовані по периметру ділянки планованої діяльності (суцільно-лісосічної рубки) характеризуються добрим станом, ростом та ровзитком. Значного погіршення стану дерев внаслідок здійснення планованої діяльності не виявлено. На ділянці суцільного зрубу також залишено дерева для збереження біорізноманіття. Чагарниковий ярус, який є не надто розвиненою до здійснення планованої діяльності характеризувався участю таких видів як: ліщина звичайна, бруслина європейська, бруслина європейська, свидина біла.

У підрості домінували такі деревно-чагарникові види як: клен гостролистий, липа дрібнолиста, клен польовий, клен-явір, ясен звичайний, дуб звичайний. Проективне вкриття трав'янистих видів складає 60% та представлене такими видами як: яглиця звичайна, барвінок малий, щитник чоловічий, осока волосиста. Значної зміни видового складу та площі проективного трав'яного

покриву внаслідок здійснення планованої діяльності у прилеглих насадженнях не виявлено.

Ділянка моніторингу №6 локалізована у Орлівському лісництві, квартал 5, виділ 10. Тип ЛРУ – свіжий груд, який сформований в умовах Центального Лісостепу. Характерні типи ґрунтів – сірі лісові (темно-сірі, сірі, світло-сірі). У основному це глинисті ґрунти за механічним складом, які сформувалися на лесах та лесовидних суглинках. Зволоженість ґрунтового покриву є достатньою. Вищий рівень зволоженості ґрунтів у нижніх точках рельєфу, де переважно формується тип ЛРУ – вологий груд.

Рис. 5 Загальний вигляд ділянки моніторингу №5 і трав'яного вкриття

Типи ЛРУ сформувалися в умовах пересічного рельєфу. Ділянка сформована в умовах свіжої грабової діброви. Планована діяльність проведена у 2023-му році. На ділянці проведена суцільно-лісосічна рубка. На ділянці, після проведення рубки створено лісові культури із переважанням дуба звичайного у складі насаджень. Лісові культури також створені за участю супутніх листяних порід. На ділянці залишено достатню кількість порубочних решток. Обсяги

відмерлої деревини, яка залишена на ділянці становлять 5-10 м³/га. Значна частина порубочних решток розміщена по периметру ділянки суцільної рубки. На території залишено дерева для збереження біологічного різноманіття. Більшість дерев розташовані по периметру проведеної суцільної рубки. Тенденцій щодо погіршення стану та всихання насаджень, які локалізовані навколо суцільного зрубу не виявлено. Більшість дерев характеризуються показниками дефоліації та дехромації не перевищують 5-10%.

Рис. 6 Загальний вигляд ділянки моніторингу №6, порубочних залишків та залишків відмерлої деревини на ділянці, стану прилеглих насаджень і трав'яного покриву

Чагарниковий ярус до проведення рубки виражений у незначній мірі. У видовому складі представлені: ліщина звичайна, бузина чорна, свидина біла, бруслина бородавчаста, бруслина європейська, калина-гордовина. Видовий склад підросту: ясен звичайний, клен гостролистий, граб звичайний, клен-явір, клен польовий, липа дрібнолиста. Проективне вкриття вищих судинних трав'янистих рослин становить близьккл 70%. Основними видами живого

надґрунтового покриву є: яглиця звичайна, осока волосиста, зірочник ланцетолістий, купина багатоквіткова, барвінок малий, копитняк європейський, фіалка триколірна. Значного погіршення стану та скорочення видового різноманіття трав'яного покриву внаслідок здійснення планованої діяльності не виявлено.

Моніторингова точка №7 локалізована у Томашпільському лісництві лісництві, квартал 48, виділ 5. Тип ЛРУ – свіжий груд, для якого характерні сірі лісові ґрунти на лесах та лесовидних суглинках. На ділянці проведено рубку головного користування у 2024-му році. На місці суцільного зрубу створено лісові культури за переважання дуба звичайного та участю інших листяних порід. Насадження до рубки було представлене дубом звичайним та участю клена гостролистого, граба звичайного, липи дрібнолистої, клена польового, клена-явора. Тип лісу – свіжа грабова діброва. До проведення рубки головного користування чагарниковий ярус представлений такими видами як: бузина чорна, ліщина звичайна, бруслина європейська, бруслина бородавчаста. До здійснення рубки головного користування на ділянці було відмічено підріст, висота якого становила 5-6 м. Основними видами, які формували підріст є: клен гостролистий, клен польовий, липа дрібнолиста, граб звичайний, клен-явір.

Рис. 7 Загальний вигляд насадження (ділянка моніторингу №7 кв. 48, вид. 5)

Живий надґрунтовий покрив до проведення рубки становив 20%. Покрив вищих судинних трав'янистих рослин був розвинений незначно та представлений осокою волосистою, зірочником ланцетолистим, копитняком європейським, чиною весняною, медункою темною. На ділянці суцільного зрубу залишено достатню кількість відмерлої деревини у обсягах 5-10 м³/га. Більшість залишків відмерлої деревини зосереджено по периметру ділянки суцільного зрубу. На ділянці залишено дерева для збереження біологічного різноманіття. Тенденції щодо значного погіршення стану лісових насаджень та зниження рівня біологічного різноманіття внаслідок здійснення планованої діяльності не виявлено.

Точка моніторингу №8 зростає у Томашпільському лісництві лісництві, квартал 53, виділ 3. Тип ЛРУ – свіжий груд, сформований на сірих лісових ґрунтах із достатнім рівнем зволоження. Суцільно-лісосічна рубка головного користування проведена у 2023-му році. У 2024-му році створено лісові культури за переважання дуба звичайного у складі та значною часткою супутніх листяних порід. На місці суцільного зрубу залишено достатню кількість відмерлої деревини у обсягах 5-10 м³/га. Більшість осягів відмерлої деревини переміщено за контури суцільного зрубу. На ділянці також залишено дерева для збереження біологічного різноманіття. Деревостани, які локалізовані поза межами ділянки суцільного зрубу характеризуються добрим станом; без ознак значної дефоліації та дехромації.

Чагарниковий ярус прилеглих деревостанів переважно середньої густоти. У підліску переважають такі види як: бузина чорна, ліщина звичайна, бруслина європейська, бруслина бородавчаста. Основними деревними видами, які формують підріст є: граб звичайний, клен польовий, клен гостролистий, липа дрібнолиста, ясен звичайний. Висота підросту становить 5-6 м.

Живий надґрунтовий покрив слабо виражений, частка якого становить до 10%. У трав'яному покриві переважає: осока волосиста, яглиця звичайна, зірочник ланцетолистий, медунка темна.

Моніторингова точка № 9 локалізована у Томашпільському лісництві лісництві, квартал 30, виділ 13. Тип ЛРУ – свіжий груд, який сформувався на сірих лісових ґрунтах. На ділянці проведена рубка головного користування у 2025-му році. У межах ділянки залишено достатню кількість відмерлої деревини. Залишено також дерева для збереження біорізноманіття.

Рис. 8 Ділянка моніторингу №8, загальний вигляд ділянки із наявними порубочними залишками, стан прилеглих насаджень

Насадження до проведення рубки характеризувалося переважанням дуба у складі. Іншими деревними породами були: ясен звичайний, клен гостролистий, клен польовий, клен-явір, липа дрібнолиста. Підлісок майже відсутній. Основними видами чагарникового ярусу були: бруслина бородавчаста, ліщина звичайна, бузина чорна. У складі підросту переважали: граб звичайний, клен польовий, клен гостролистий, липа дрібнолиста. Значного погіршення стану прилеглих насаджень внаслідок здійснення планованої діяльності не виявлено. Рівень дефоліації та дехромації не перевищує 5-10%. За результатами проведених моніторингових досліджень у 2025-му році значного зниження рівня біорізноманіття внаслідок здійснення планованої діяльності не виявлено.

Ділянка моніторингу №10 локалізована у Томашпільському лісництві лісництві, квартал 40, виділ 4.1. Тип ЛРУ – свіжий груд; тип лісу – свіжа грабова діброва. Суцільно-лісосічна рубка головного користування проведена у 2023-му році. Штучне лісовідновлення шляхом створення лісових культур за

переважання дуба звичайного та участю супутніх листяних порід проведено у 2024-му році. На ділянці залишено достатню кількість відмерлої деревини у обсягах 5-10 м³/га. Більшість відмерлої деревини зосереджено по периметру ділянки суцільного зрубу. На ділянці залишено дерева для збереження біорізноманіття. Більшість зазначених дерев залишено по периметру. Насадження, які знаходяться по контурі ділянки суцільного зрубу характеризуються добрим станом та без суттєвих ознак дефоліації та дехромації. Тенденцій щодо всихання деревостанів та зниження біорізноманіття прилеглих насаджень до ділянки суцільного зрубу не виявлено.

Рис. 8 Ділянка моніторингу №9, загальний вигляд ділянки та насадження (кв. 30, вид. 13 (1), кв. 30, вид. 13 (зверху) та кв. 30, вид. 14 (знизу),

Рис. 10 Ділянка моніторингу №10, загальний вигляд ділянки (кв. 40, вид. 4,1

Таблиця 2

**Стану дерев на ділянках моніторингу (прилеглих до ділянок
планованої діяльності) в умовах лісового фонду Тульчинського
надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
(раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») за
результатами досліджень у I-IV кварталах**

№ № діл. /МД	Порода	D, см	H, м	L _{кр} , %	Категорія стану дерев за кварталами			
					I	II	III	IV
1/1	Дуб звичайний	34	28	25	-	1	1	-
Супут. дерева	Дуб звичайний	36	29	30	-	2	2	-
	Дуб звичайний	36	28	30	-	3	3	-
	Дуб звичайний	50	29	35	-	2	2	-
	Дуб звичайний	20	19	25	-	2	2	-
	Ясен звичайний	22	18	30	-	2	2	-
	Дуб звичайний	28	20	30	-	2	2	-
	Дуб звичайний	20	19	35	-	2	2	-
	Липа дрібнол.	12	11	45	-	1	1	-
2/2	Дуб звичайний	26	23	30	-	2	2	-
Супут. дерева	Граб звичайний	16	12	35	-	2	2	-
	Граб звичайний	18	18	25	-	2	2	-

№ № діл. /МД	Порода	D, см	H, м	L _{кр} , %	Категорія стану дерев за кварталами			
					I	II	III	IV
	Клен гостролист.	12	10	30	-	2	2	-
	Клен гостролист.	12	10	30	-	2	2	-
	Ясен звичайний	12	9	35	-	2	2	-
	Клен гостролист.	12	10	25	-	2	2	-
	Клен гостролист.	12	12	30	-	2	2	-
	Дуб звичайний	48	26	30	-	1	1	-
	Клен польовий	18	16	35	-	2	2	-
3/3	Дуб звичайний	26	27	45	-	2	2	-
Супут. дерев	Дуб звичайний	36	28	30	-	2	2	-
	Дуб звичайний	32	28	35	-	2	2	-
	Дуб звичайний	28	26	35	-	3	3	-
	Дуб звичайний	34	28	45	-	6	6	-
	Дуб звичайний	36	28	35	-	2	2	-
	Дуб звичайний	26	24	40	-	2	2	-
	Дуб звичайний	34	26	34	-	2	2	-
4/4	Дуб звичайний	34	27	30	-	2	2	-
Супут. дерев	Дуб звичайний	18	17	25	-	2	2	-
	Клен гостролист.	16	12	35	-	2	2	-
	Клен гостролист.	18	16	35	-	2	2	-
	Клен гостролист.	18	12	30	-	2	2	-
	Дуб звичайний	30	28	35	-	2	2	-
	Граб звичайний	12	10	40	-	2	2	-
5/5	Дуб звичайний	26	25	35	-	2	2	-
Супут. дерев	Дуб звичайний	24	24	40	-	2	2	-
	Клен гостролист.	24	23	35	-	1	1	-
	Дуб звичайний	26	24	35	-	2	2	-
	Дуб звичайний	24	20	45	-	2	2	-
6/6	Дуб звичайний	34	28	30	-	2	2	-
Супут. дерев	Ясен звичайний	28	27	35	-	1	1	-
	Дуб звичайний	24	24	35	-	2	2	-
	Дуб звичайний	12	18	40	-	2	2	-
	Граб звичайний	18	17	45	-	2	2	-
	Граб звичайний	16	10	45	-	2	2	-
	Граб звичайний	18	15	35	-	2	2	-
	Граб звичайний	18	15	30	-	2	2	-
	Граб звичайний	19	15	35	-	2	2	-
	Дуб звичайний	12	18	40	-	2	2	-
	Дуб звичайний	16	11	45	-	2	2	-
	Граб звичайний	16	11	45	-	2	2	-
	Дуб звичайний	16	11	40	-	2	2	-
Дуб звичайний	20	18	35	-	2	2	-	
7/7	Дуб звичайний	20	20	35	-	2	2	-
Супут. дерев	Дуб звичайний	24	23	30	-	2	2	-
	Ясен звичайний	12	11	35	-	2	2	-
	Граб звичайний	12	12	35	-	2	2	-
	Граб звичайний	12	12	35	-	2	2	-
	Дуб звичайний	18	17	30	-	2	2	-
	Дуб звичайний	10	12	30	-	2	2	-

№ № діл. /МД	Порода	D, см	H, м	L _{кр} , %	Категорія стану дерев за кварталами			
					I	II	III	IV
	Граб звичайний	16	16	-	-	2	2	-
8/8	Дуб звичайний	40	28	35	-	2	2	-
Супут. дерева	Дуб звичайний	30	26	35	-	2	2	-
	Клен гостролист.	16	14	35	-	2	2	-
	Дуб звичайний	34	28	40	-	2	2	-
	Дуб звичайний	24	22	35	-	2	2	-
	Дуб звичайний	30	27	30	-	2	2	-
	Дуб звичайний	34	28	45	-	2	2	-
	Дуб звичайний	24	20	35	-	2	2	-
9/9	Ясен звичайний	28	24	40	-	2	2	-
Супут. дерева	Дуб звичайний	40	28	35	-	2	2	-
	Дуб звичайний	30	27	35	-	2	2	-
	Клен гостролист.	36	26	40	-	2	2	-
	Клен гостролист.	36	26	40	-	2	2	-
	Дуб звичайний	36	27	35	-	2	2	-
	Дуб звичайний	34	25	35	-	2	2	-
	Дуб звичайний	32	25	30	-	2	2	-
	Дуб звичайний	32	25	35	-	2	2	-
10/10	Дуб звичайний	28	24	35	-	2	2	-
Супут. дерева	Дуб звичайний	28	24	30	-	2	2	-
	Клен гостролист.	14	12	30	-	1	1	-
	Клен гостролист.	16	13	30	-	1	1	-
	Клен гостролист.	18	17	25	-	1	1	-
	Клен гостролист.	18	17	30	-	1	1	-
	Дуб звичайний	34	28	30	-	2	2	-
	Дуб звичайний	34	27	35	-	2	2	-

Примітка: D – діаметр дерева; H – висота дерева; D_ф – дефоліація; D_х – дехромація; КС – категорія стану.

Чагарниковий ярус насаджень, які межують із ділянкою суцільного зрубу переважно середньої густоти із переважанням таких видів як: ліщина звичайна, бузина чорна, бруслина бородавчата, бруслина європейська. Основними деревними видами, які формують підріст деревостанів є: клен гостролистий, граб звичайний, клен польовий, липа дрібнолиста. Живий надґрунтовий покрив становить 50-60%. Основними видами вищих судинних трав'янистих рослин є: осока волосиста, зірочник ланцетолистий, яглиця звичайна, медунка темна, копитняк європейський, барвінок малий.

Таблиця 3

**Праметри дефоліації та дехромації дерев на ділянках моніторингу
(прилеглих до ділянок планованої діяльності) в умовах лісового фонду
Тульчинського надлісництва за результатами досліджень у I-IV кварталах**

№ діл. /МД	Порода	D, см	H, м	Дефоліація, % за кварталами				Дехромація, % за кварталами			
				I	II	III	IV	I	II	III	IV
1/1	Дуб звичайний	34	28	-	5	5	-	-	5	5	-
Супут. дерева	Дуб звичайний	36	29	-	10	5	-	-	5	10	-
	Дуб звичайний	36	28	-	25	25	-	-	15	15	-
	Дуб звичайний	50	29	-	15	15	-	-	5	5	-
	Дуб звичайний	20	19	-	5	5	-	-	5	5	-
	Ясен звичайний	22	18	-	10	10	-	-	5	10	-
	Дуб звичайний	28	20	-	10	10	-	-	10	10	-
	Дуб звичайний	20	19	-	5	5	-	-	5	5	-
	Липа дрібнол.	12	11	-	10	10	-	-	10	5	-
2/2	Дуб звичайний	26	23	-	15	15	-	-	5	5	-
Супут. дерева	Гراب звичайний	16	12	-	10	10	-	-	10	10	-
	Гراب звичайний	18	18	-	5	10	-	-	5	10	-
	Клен гостролист.	12	10	-	15	15	-	-	15	15	-
	Клен гостролист.	12	10	-	15	15	-	-	5	5	-
	Ясен звичайний	12	9	-	5	5	-	-	5	5	-
	Клен гостролист.	12	10	-	10	10	-	-	10	15	-
	Клен гостролист.	12	12	-	10	10	-	-	10	5	-
	Дуб звичайний	48	26	-	5	5	-	-	5	5	-
Клен польовий	18	16	-	10	10	-	-	10	10	-	
3/3	Дуб звичайний	26	27	-	15	15	-	-	15	15	-
Супут. дерева	Дуб звичайний	36	28	-	15	15	-	-	15	15	-
	Дуб звичайний	32	28	-	15	15	-	-	15	15	-
	Дуб звичайний	28	26	-	20	20	-	-	20	20	-
	Дуб звичайний	34	28	-	100	100	-	-	100	100	-
	Дуб звичайний	36	28	-	10	10	-	-	10	5	-
	Дуб звичайний	26	24	-	10	10	-	-	10	10	-
	Дуб звичайний	34	26	-	5	5	-	-	5	5	-
4/4	Дуб звичайний	34	27	-	10	10	-	-	10	10	-
Супут. дерева	Дуб звичайний	18	17	-	15	15	-	-	15	15	-
	Клен гостролист.	16	12	-	15	15	-	-	5	15	-
	Клен гостролист.	18	16	-	15	15	-	-	15	15	-
	Клен гостролист.	18	12	-	20	20	-	-	10	15	-
	Дуб звичайний	30	28	-	10	15	-	-	10	15	-
	Гراب звичайний	12	10	-	10	10	-	-	10	10	-
5/5	Дуб звичайний	26	25	-	5	15	-	-	5	15	-
Супут. дерева	Дуб звичайний	24	24	-	10	10	-	-	10	10	-
	Клен гостролист.	24	23	-	5	5	-	-	5	5	-
	Дуб звичайний	26	24	-	10	10	-	-	10	10	-
	Дуб звичайний	24	20	-	10	10	-	-	10	10	-
6/6	Дуб звичайний	34	28	-	10	10	-	-	10	10	-
Супут.	Ясен звичайний	24	24	-	5	5	-	-	5	5	-

№ діл. /МД	Порода	D, см	H, м	Дефоліація, % за кварталами				Дехромація, % за кварталами			
				I	II	III	IV	I	II	III	IV
дерева	Дуб звичайний	12	18	-	10	10	-	-	10	10	-
	Дуб звичайний	18	17	-	10	10	-	-	10	10	-
	Граб звичайний	16	10	-	5	10	-	-	5	10	-
	Граб звичайний	18	15	-	10	10	-	-	10	10	-
	Граб звичайний	18	15	-	15	10	-	-	15	10	-
	Граб звичайний	19	15	-	10	10	-	-	10	10	-
	Граб звичайний	25	24	-	10	10	-	-	10	10	-
	Дуб звичайний	26	24	-	10	10	-	-	10	10	-
	Дуб звичайний	16	11	-	10	5	-	-	10	5	-
	Граб звичайний	16	11	-	10	10	-	-	10	10	-
	Дуб звичайний	20	18	-	10	10	-	-	10	10	-
	Дуб звичайний	24	24	-	5	10	-	-	5	10	-
7/7	Дуб звичайний	20	20	-	10	15	-	-	10	15	-
Супут. дерева	Дуб звичайний	24	23	-	10	10	-	-	10	10	-
	Ясен звичайний	12	11	-	10	10	-	-	10	10	-
	Граб звичайний	12	12	-	10	10	-	-	10	10	-
	Граб звичайний	12	12	-	10	10	-	-	10	10	-
	Дуб звичайний	18	17	-	5	10	-	-	5	10	-
	Дуб звичайний	10	12	-	10	10	-	-	10	10	-
	Граб звичайний	16	16	-	10	10	-	-	10	10	-
8/8	Дуб звичайний	40	28	-	10	5	-	-	10	5	-
Супут. дерева	Дуб звичайний	30	26	-	10	5	-	-	10	5	-
	Клен гостролист.	16	14	-	10	5	-	-	10	5	-
	Дуб звичайний	34	28	-	5	5	-	-	5	5	-
	Дуб звичайний	24	22	-	10	5	-	-	10	5	-
	Дуб звичайний	30	27	-	10	5	-	-	10	5	-
	Дуб звичайний	34	28	-	10	5	-	-	10	5	-
	Дуб звичайний	24	20	-	10	5	-	-	10	5	-
9/9	Ясен звичайний	28	24	-	10	10	-	-	10	10	-
Супут. дерева	Дуб звичайний	40	28	-	10	15	-	-	10	15	-
	Дуб звичайний	30	27	-	10	10	-	-	10	10	-
	Клен гостролист.	36	26	-	5	10	-	-	5	10	-
	Клен гостролист.	36	26	-	5	5	-	-	5	5	-
	Дуб звичайний	36	27	-	5	10	-	-	5	10	-
	Дуб звичайний	34	25	-	5	10	-	-	5	10	-
	Дуб звичайний	32	25	-	10	10	-	-	10	10	-
	Дуб звичайний	32	25	-	5	15	-	-	5	15	-
	Дуб звичайний	30	24	-	10	10	-	-	10	10	-
10/10	Дуб звичайний	28	24	-	10	10	-	-	10	10	-
Супут. дерева	Дуб звичайний	28	24	-	5	10	-	-	5	10	-
	Клен гостролист.	14	12	-	5	5	-	-	5	5	-
	Клен гостролист.	16	13	-	5	5	-	-	5	5	-
	Клен гостролист.	18	17	-	5	5	-	-	5	5	-
	Клен гостролист.	18	17	-	5	5	-	-	5	5	-
	Дуб звичайний	34	28	-	10	15	-	-	10	15	-
	Дуб звичайний	34	27	-	10	10	-	-	10	10	-

Висновки до розділу.

Дослідження щодо стану насаджень та їх динамії впродовж I-IV кварталів 2025-го року здійснено на 10-ти ділянках, які підібрані з метою оцінювання впливу рубок головного користування та інших видів рубок на флору та фауну, а також стан деревостанів впродовж вегетаційного періоду. Дослідні ділянки закладено у лісовому фонді Орлівського, Томашпільського та Шпиківського лісництв Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство»). На ділянках здійснено суцільно-лісосічні рубки головного користування. На площах переважно залишено достатні осяги відмерлої деревини (на рівні 5-10 м³/га). На місцях проведення планованої діяльності залишено дерева для збереження біорізноманіття.

Більшість насаджень на моніторингових ділянках перебувають у доброму стані. Суттєвого погіршення стану дерев прилеглих насаджень впродовж 2025-го року не виявлено. Для більшості дерев була характерною друга категорія стану. Рівень дефоліації та дехромації крон дерев вказує на їх добрий стан та відсутність прогресуючого всихання.

Відповідно до частини 5 статті 12 Закону України «Про Червону книгу України», не допускається оприлюднення відомостей про точне місце перебування (зростання) об'єктів Червоної книги України та інших відомостей про них, якщо це може призвести до погіршення умов охорони та відтворення цих об'єктів. З цих позицій, інформація про місця перебування тварин Червоної книги, що є об'єктами незаконного полювання або торгівлі, або про місця зростання рослин Червоної книги України, що є об'єктами незаконного вилучення з природи для комерційних чи утилітарних цілей, є конфіденційною. До зазначеної інформації застосовується частина 8 статті 4 Закону «Про оцінку впливу на довкілля» та частини 9 і 18 «Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля» (постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1026).

**4. Квартально-видільний перелік ідентифікованих місць зростання,
перебування видів тварин та рослин, занесених до Червоної книги
України, на місці провадження планованої діяльності**

Детальна інформація про реєстрацію видів рослин та тварин виявлених в обстежених лісництвах надається у звіті з конфіденційною інформацією.

5. Дослідження щодо впливу планованої діяльності на види та оселища Смарагдової мережі у межах лісового фонду Тульчинського надлісництва

Смарагдову мережу України (Emerald network) створено з метою збереження середовищ існування, а також рідкісних і зникаючих видів флори і фауни створено). Смарагдова мережа України (Emerald network) є частиною загально-європейської (Пан-європейської).

До Смарагдової мережі відносять об'єкти та середовища існування де локалізовані рідкісні та зникаючі види флори та фауни, які включені до Червоної книги України, а також входять до переліку рідкісних та зникаючих видів Бернської Конвенції. Частина лісових масивів, які є складовою лісового фонду філії Тульчинське надлісництво включено до об'єктів Смарагдової мережі.

Території лісового фонду Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») входять до наступних об'єктів Смарагдової мережі: «Долина річок Південний Буг і Снівода у Вінницькій області» Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region, площею 1401,8 га; «Марксова дубина» (Marksova Dubyna UA0000265), загальною площею 257,0 га, «Журавлівська дача» (Zhuravlivska Dacha UA0000264), площею 773,6 га (рисунок).

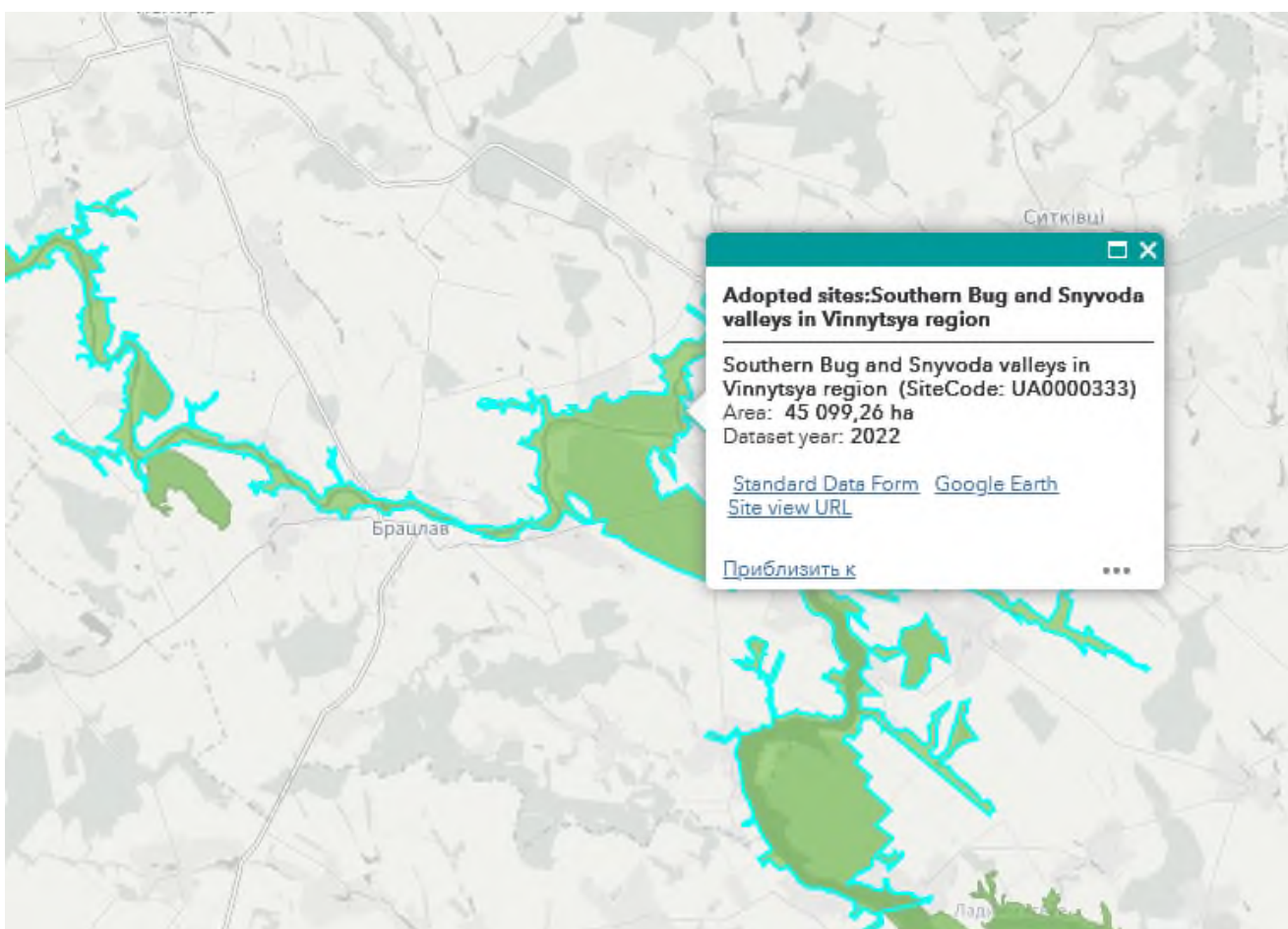
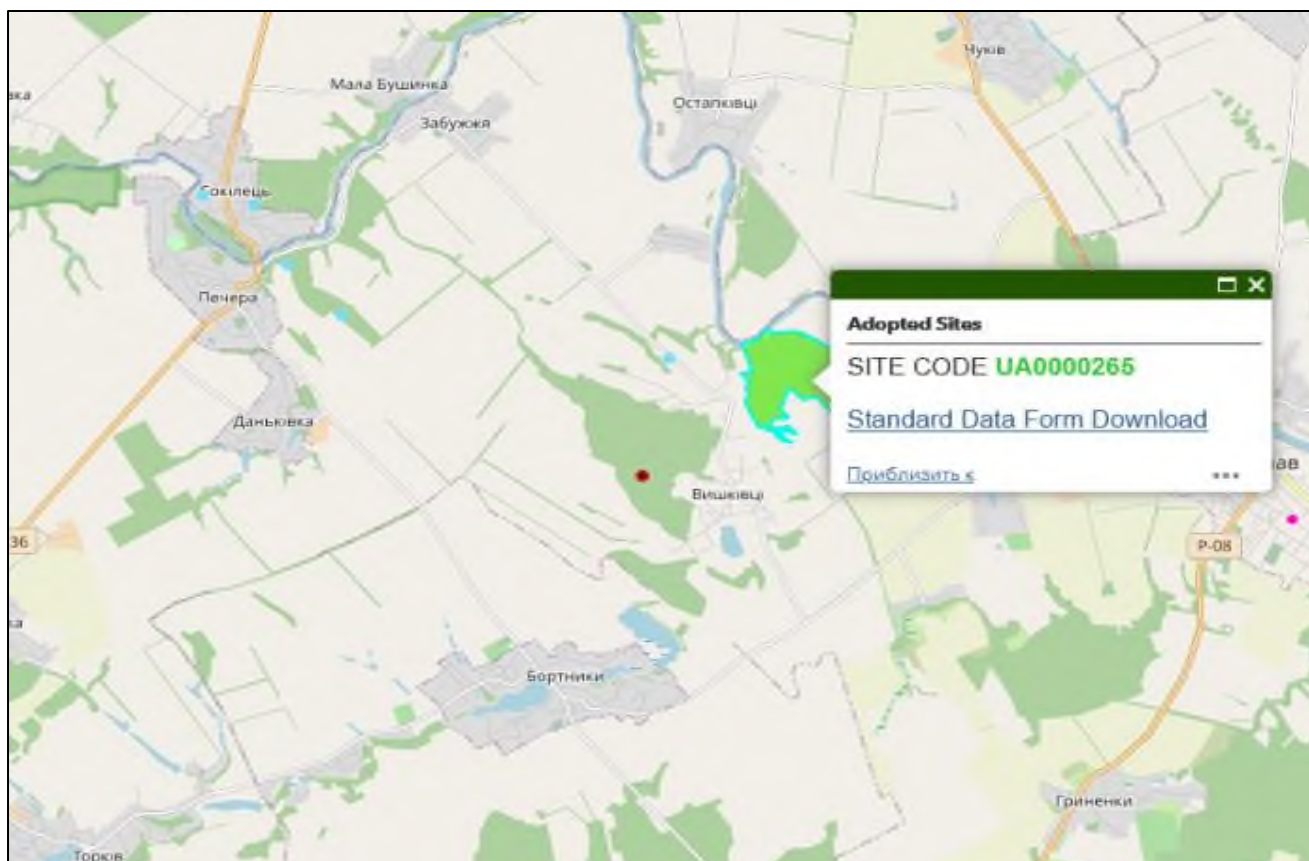

Рис. 11 Об'єкти Смарагдової мережі, які розташовані у межах лісового фонду Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП

«Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство»)

Висновки до розділу.

Смарагдову мережу України (Emerald network) створено з метою збереження середовищ існування, а також рідкісних і зникаючих видів флори і фауни створено). Смарагдова мережа України (Emerald network) є частиною загально-європейської (Пан-європейської). До Смарагдовій мережі відносять об'єкти та середовища існування де локалізовані рідкісні та зникаючі види флори та фауни, які включені до Червоної книги України, а також входять до переліку рідкісних та зникаючих видів Бернської Конвенції. Території лісового фонду Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») входять до наступних об'єктів Смарагдової мережі: «Долина річок Південний Буг і Снівода у Вінницькій області» Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region, площею 1401,8 га; «Марксова дубина» (Marksova Dubyna UA0000265), загальною площею 257,0 га, «Журавлівська дача» (Zhuravlivska Dacha UA0000264), площею 773,6 га.

6. Оцінювання впливу планованої діяльності на об'єкт Смарагдової мережі «Марксова дубина» (Marksova Dubyna, Site Code: UA0000265)

Об'єкт Смарагдової мережі «Марксова дубина» (Marksova Dubyna (Site Code: UA0000265) («Брацлавська Дубина»)) представляє собою лісовий заказник загальнодержавного значення, який локалізований у Вінницькій області. Основними лісовими екосистемами є старовікові дубові ліси віком понад 150 років. Здебільшого це безясеневі діброви, другий ярус яких утворює: граб звичайний, клен гостролистий, клен польовий, клен-явір, липа дрібнолиста. Внаслідок природного відпаду старовікових дерев їх частка у лісовому масиві суттєво сокращується. Більшість старовікових дерев характеризуються погіршенням стану, зростанням відсотка дефоліації та дехромації, зниженням частки живої крони. У чагарниковому ярусі домінує бруслина європейська, свидина біла, ліщина звичайна, бузина чорна, глід одноматочковий, бузина бородавчаста. Живий надгрунтовий покрив представлений наступними видами: яглиця звичайна, осока волосиста, копитняк європейський, зірочник ланцетолистий, медунка темна. Також наявні рідкісні та зникаючі види флори: коручка чемерникоподібна, підсніжник білосніжний, лілія лісова.

Розташування об'єкту Смарагдової мережі «Марксова дубина» (Marksova Dubyna UA0000265) відображена на рис. 12.

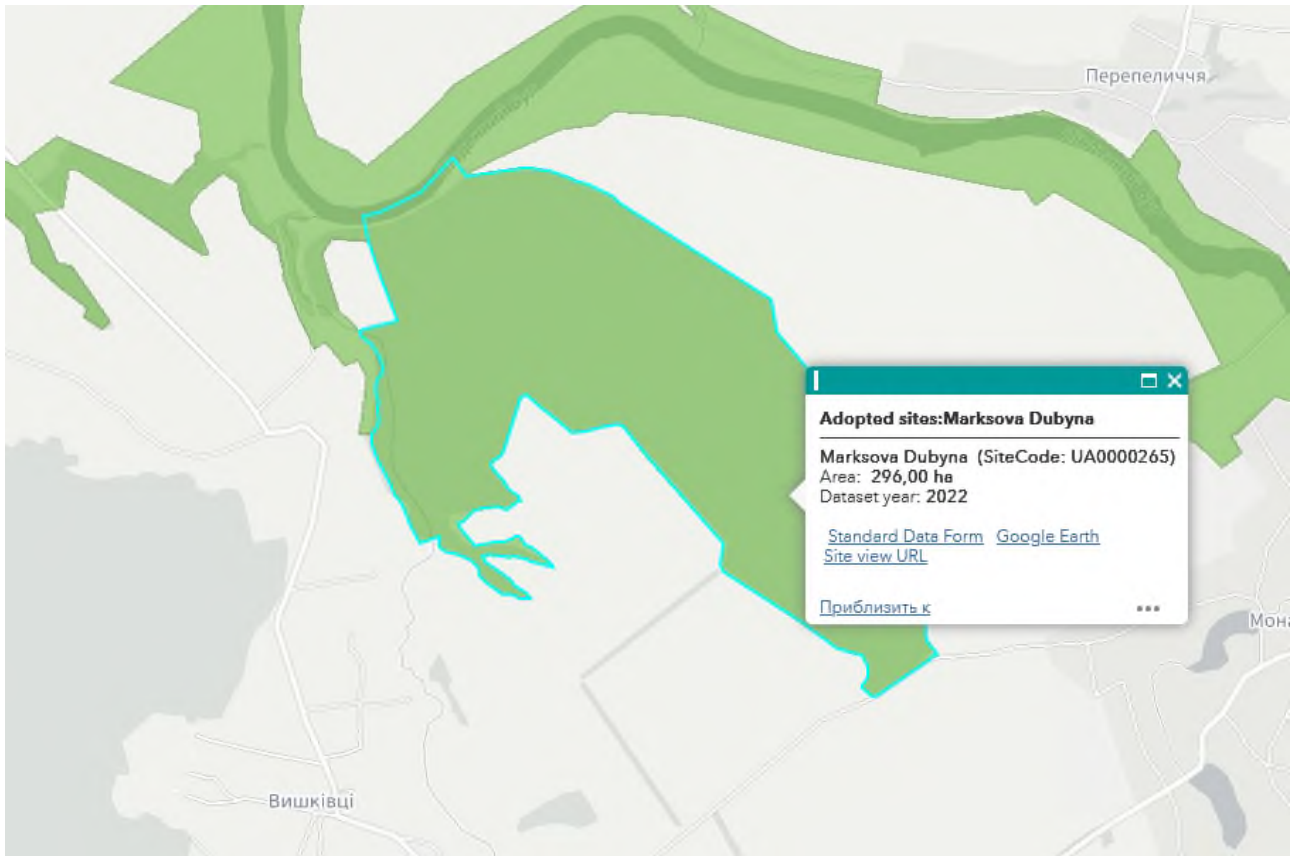

Рис. 12 Локалізація об'єкту Смарагдової мережі «Марксова дубина» (Marksova Dubyna, UA 0000265)

Зазначений об'єкт Смарагдової мережі характеризується домінуванням типу середовищ існування – G1.A - Мезо- та евтрофні *Quercus*, *Carpinus*, *Fraxinus*, *Acer*, *Tilia*, *Ulmus* та споріднені ліси. G1.A1 - Дубово-ясенєво-грабові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах. Зазначені типи середовищ існування локалізовані у межах заповідного урочища «Брацлавська дубина». Лісовий масив є відокремленим. Значна віддаленість лісового масиву від ділянок планованої діяльності, а також відносна відокремленість лісового масиву зводять до мінімуму негативний вплив рубок головного користування та інших видів рубок на ідентифіковані середовища існування.

Тип середовищ існування G1.A: атлантичні, середньоєвропейські та східноєвропейські ліси з домінуванням *Quercus robur* або *Quercus petraea*, на евтрофних або мезотрофних ґрунтах, із зазвичай рясним і багатовидовим трав'яним та чагарниковим ярусами характеризується присутністю *Carpinus betulus*. Зазначені середовища існування формуються в умовах достатньо сухого

клімату або ж на ґрунтах, які є достатньо сприятливими для дуба звичайного. Домінуючими рослинними угрупованнями є: *Carpinion betuli* у яких переважають наступні види деревостану: *Quercus robur*, *Quercus petraea*, *Carpinus betulus*; а також такі трав'янисті види як: *Anemone nemorosa*, *Anemone ranunculoides*, *Carex pilosa*, *Cornus mas*, *Convallaria majalis*, *Primula veris*, *Polygonatum multiflorum*, *Stellaria holostea*.

Для об'єкту Смарагдової мережі характерні наступні рідкісні та зникаючі види фауни наведена у таблиці 23.

Таблиця 23

Рідкісні та зникаючі види фауни, попередньо ідентифіковані у межах об'єкту Смарагдової мережі «Марксова дубина» «Marksova Dubyna» (Site Code: UA0000265)

Таблиця надається у звіті з конфіденційною інформацією.

За проведеними моніторинговими дослідженнями у 2025-му році встановлено, що для об'єкту Смарагдової мережі «Марксова дубина» «Marksova Dubyna» (Site Code: UA0000265) є характерними 15 рідкісних та зникаючих видів фауни, які занесені до Червоної книги України та Бернської конвенції. Зокрема, виявлено: 3 види класу комахи (*Insecta*), 8 видів класу птахи (*Aves*), 3 види класу променепері (*Actinopterygii*), а також один вид класу ссавці (*Mammalia*). Усі ідентифіковані види фауни входять до списку Резолюції 6 Бернської конвенції. 5 видів фауни занесено до Червоної книги України. Згідно моніторингових досліджень не відбулося суттєвої зміни чисельності та видового різноманіття рідкісних та зникаючих видів у межах об'єкту Смарагдової мережі «Марксова дубина» «Marksova Dubyna» (Site Code: UA0000265). Планована діяльність у межах лісового масиву, який є відокремленим – не здійснювалася. Також не спостерігалось суттєвого негативного впливу на ідентифіковані на середовища існування.

Висновки до розділу.

Об'єкт Смарагдової мережі «Марксова дубина» (Marksova Dubyna (Site Code: UA0000265) («Брацлавська Дубина») представляє собою лісовий заказник загальнодержавного значення, який локалізований у Вінницькій області. Основними лісовими екосистемами є старовікові дубові ліси віком понад 150 років. Зазначений об'єкт Смарагдової мережі характеризується домінуванням типу середовищ існування – G1.A - Мезо- та евтрофні *Quercus*, *Carpinus*, *Fraxinus*, *Acer*, *Tilia*, *Ulmus* та споріднені ліси. G1.A1 - Дубово-ясенево-грабові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах. Зазначені типи середовищ існування локалізовані у межах заповідного урочища «Брацлавська дубина». Лісовий масив є відокремленим. Значна віддаленість лісового масиву від ділянок планованої діяльності, а також відносна відокремленість лісового масиву зводять до мінімуму негативний вплив рубок головного користування та інших видів рубок на ідентифіковані середовища існування.

За проведеними моніторинговими дослідженнями у 2025-му році встановлено, що для об'єкту Смарагдової мережі «Марксова дубина» «Marksova Dubyna» (Site Code: UA0000265) є характерними 15 рідкісних та зникаючих видів фауни, які занесені до Червоної книги України та Бернської конвенції. Зокрема, виявлено: 3 види класу комахи (*Insecta*), 8 видів класу птахи (*Aves*), 3 види класу променепері (*Actinopterygii*), а також один вид класу ссавці (*Mammalia*). Усі ідентифіковані види фауни входять до списку Резолюції 6 Бернської конвенції. 5 видів фауни занесено до Червоної книги України. Згідно моніторингових досліджень не відбулося суттєвої зміни чисельності та видового різноманіття рідкісних та зникаючих видів у межах об'єкту Смарагдової мережі «Марксова дубина» «Marksova Dubyna» (Site Code: UA0000265). Планована діяльність у межах лісового масиву, який є відокремленим – не здійснювалася. Також не спостерігалось суттєвого негативного впливу на ідентифіковані на середовища існування.

7. Стан та оцінювання впливу планованої діяльності на об'єкт Смарагдової мережі «Журавлівська дача» (Zhuravlivska Dacha (Site Code: UA0000264))

Об'єкт Смарагдової мережі «Журавлівська дача» Zhuravlivska Dacha, Site Code: UA0000264) являє собою ботанічний заказник загальнодержавного значення. Частина лісового масиву Журавлівського лісництва, які локалізовані у кварталах 24-27 та 36-39. Площа ботанічного заказника «Журавлівська дача» становить 582 га. Лісові масиви характеризуються домінуванням дуба звичайного та ясена звичайного у першому ярусі деревостанів. Другий ярус деревостанів характеризується переважанням таких видів як: липа дрібнолиста, клен гостролистий, граб звичайний, клен-явір, клен польовий, берест. Зустрічаються також такі деревні види як: береза повисла, верба біла, верба ламка, вільха чорна, осика. Часто у лісових масивах зустрічається червонокнижний вид – берека лікарська. Основними видами трав'яного покриву є: яглиця звичайна, розхідник звичайний, медунка темна, підмаренник чіпкий, маренка запашна, зірочник ланцетолистий. Ідентифіковано також види флори, які занесені до Червоної книги України, зокрема: коручка чемерникоподібна, цибуля ведмежа, гніздівка звичайна, скополія карніолійська, коручка темно-червона, підсніжник білосніжний, зозулинні сльози яйцеподібні.

Основним типом середовищ існування для об'єкту Смарагдової мережі «Журавлівська дача» (Zhuravlivska Dacha (Site Code: UA0000264)) характерний один тип середовищ існування – G1.A - Мезо- та евтрофні *Quercus*, *Carpinus*, *Fraxinus*, *Acer*, *Tilia*, *Ulmus* та споріднені ліси. Тип середовищ існування G1.A1 об'єднує атлантичні, середньоевропейські та східноєвропейські ліси із переважанням *Quercus robur* або *Quercus petraea* у складі. Зазначені середовища існування сформувалися на евтрофних або ж мезотрофних ґрунтах. Ці типи оселищ характеризуються рясним і багатовидовим трав'яним та чагарниковим ярусами. У деревостанах природного походження присутній *Carpinus betulus*, який формує другий ярус деревостанів.

Рідкісні та зникаючі види фауни, попередньо ідентифіковані у межах об'єкту Смарагдової мережі «Журавлівська дача» (Zhuravlivska Dacha, Site Code: UA0000264), які виявлені під час проведення польових моніторингових досліджень у 2025-му році відображені у таблиці 24.

Таблиця 24

Рідкісні та зникаючі види фауни ідентифіковані у межах об'єкту Смарагдової мережі «Журавлівська дача» (Zhuravlivska Dacha, Site Code: UA0000264) за проведені моніторинговими дослідженнями у 2025-му році
Таблиця надається у звіті з конфіденційною інформацією.

Таблиця 25

Динаміка рідкісних та зникаючі види фауни ідентифіковані у межах об'єкту Смарагдової мережі «Журавлівська дача» (Zhuravlivska Dacha, Site Code: UA0000264) за проведені моніторинговими дослідженнями у 2025-му році
Таблиця надається у звіті з конфіденційною інформацією.

Поширеними угрупованнями рослин для даного типу середовищ є: *Carpinion betuli*. Дане угруповання характеризується участю таких деревних видів як: *Carpinus betulus*, *Quercus robur*, *Quercus petraea*. Основними видами живого надгрунтового покриву є: *Stellaria holostea*, *Cornus mas*, *Anemone ranunculoides*, *Anemone nemorosa*, *Convallaria majalis*, *Polygonatum multiflorum*, *Carex pilosa* *Primula veris*. Згідно проведених досліджень, у межах об'єкту Смарагдової мережі «Журавлівська дача» (Zhuravlivska Dacha, Site Code: UA0000264) у 2025-му році виявлено 12 видів фауни, які включено до Червоної книги України та включені до списків Бернської конвенції. Розподіл виявлених видів за класами наступний: 3 види належать до класу *Insecta*, 9 видів – до класу *Aves*. Для об'єкту Смарагдової мережі «Журавлівська дача» (Zhuravlivska Dacha, Site Code: UA0000264) проведення планованої діяльності є обмеженою. Тому, негативний вплив на тип середовищ існування G1.A - Мезо- та евтрофні *Quercus*,

Carpinus, Fraxinus, Acer, Tilia, Ulmus та споріднені ліси, який є основним для урочища, є незначним, або ж відсутнім. Планована діяльність не проводиться на територіях де виявлено рідкісні та зникаючі види флори та фауни, а також на прилеглих ділянках.

Висновки до розділу.

Об'єкт Смарагдової мережі «Журавлівська дача» Zhuravlivska Dacha, Site Code: UA0000264) являє собою ботанічний заказник загальнодержавного значення. Частина лісового масиву Журавлівського лісництва, які локалізовані у кварталах 24-27 та 36-39. Площа ботанічного заказника «Журавлівська дача» становить 582 га. Лісові масиви характеризуються домінуванням дуба звичайного та ясена звичайного у першому ярусі деревостанів. Основним типом середовищ існування для об'єкту Смарагдової мережі «Журавлівська дача» (Zhuravlivska Dacha (Site Code: UA0000264)) характерний один тип середовищ існування – G1.A - Мезо- та евтрофні *Quercus, Carpinus, Fraxinus, Acer, Tilia, Ulmus* та споріднені ліси. Тип середовищ існування G1.A1 об'єднує атлантичні, середньоевропейські та східноєвропейські ліси із переважанням *Quercus robur* або *Quercus petraea* у складі. Зазначені середовища існування сформувалися на евтрофних або ж мезотрофних ґрунтах. Планована діяльність у межах об'єкту Смарагдової мережі була обмеженою, що не призвело до значного впливу на ідентифіковані середовища існування.

Згідно проведених досліджень, у межах об'єкту Смарагдової мережі «Журавлівська дача» (Zhuravlivska Dacha, Site Code: UA0000264) у 2025-му році виявлено 12 видів фауни, які включено до Червоної книги України та включені до списків Бернської конвенції. Розподіл виявлених видів за класами наступний: 3 види належать до класу *Insecta*, 9 видів – до класу *Aves*. Для об'єкту Смарагдової мережі «Журавлівська дача» (Zhuravlivska Dacha, Site Code: UA0000264) проведення планованої діяльності є обмеженою. Тому, негативний вплив на тип середовищ існування G1.A - Мезо- та евтрофні *Quercus, Carpinus, Fraxinus, Acer, Tilia, Ulmus* та споріднені ліси, який є основним для урочища, є незначним, або ж відсутнім. Планована діяльність не проводиться на територіях

де виявлено рідкісні та зникаючі види флори та фауни, а також на прилеглих ділянках.

8. Характеристика об'єкту Смарагдової мережі «Долини річки Південний Буг і Снивода у Вінницькій області» Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region (Site Code: UA0000333) та вплив планованої діяльності

Частина лісового фонду Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») включено до об'єкту Смарагдової мережі «Долина річки Південний Буг і Снивода у Вінницькій області» Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region (SiteCode: UA0000333).

Для об'єкту Смарагдової мережі встановлено наступні 12 типів середовищ існування. Більшість із ідентифікованих середовищ існування не зазнають впливу планованої діяльності, зокрема, це такі середовища як: С1 – Поверхневі непроточні води; С2 - Поверхневі текучі води; D2 - Долинні трясовини, бідні низинні болота та перехідні трясовини ; D5 - Осоки та зарості очерету, переважно без застою води; E1 – Сухі трав'яні угруповання; E2 - Рівнинні та низькогірні сінокосні луки; E3 - Сезонно вологі та вологі трав'яні угруповання; F3 – Температні та середземноморсько-гірські чагарники; F9 - Прирічкові чагарники; НЗ – Континентальні кліфи, скелі та відслонення. Потенційного впливу у межах об'єкту Смарагдової мережі «Долина річки Південний Буг і Снивода у Вінницькій області» Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region (SiteCode: UA0000333) може зазнавати тип G1 - Широколистяні листопадні ліси; G1.A - Мезо- та евтрофні *Quercus*, *Carpinus*, *Fraxinus*, *Acer*, *Tilia*, *Ulmus* та споріднені ліси. Інформація щодо наявних типів середовищ існування у межах об'єкту Смарагдової мережі Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region (SiteCode: UA0000333) наведена у таблиці 26.

Проведення рубок головного користування та інших видів рубок може призвести скорочення площ типу G1.A1 Дубово-ясенево-грабові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах. Це пов'язано із проведенням планованої діяльності шляхом здійснення рубок головного користування у дубово-грабових,

дубово-грабово-ясеневих, ясенево-грабових та грабових деревостанах, які досягли віку стиглості.

Таблиця 26

Різноманіття середовищ існування за переважаючими типами, які локалізовані у межах об'єкту Смарагдової мережі Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region (SiteCode: UA0000333) згідно переліку типів («Національний каталог біотопів України», 2018)

№ п/п	Шифр	Назва	Шифр	Назва
1	C1	Поверхневі непроточні води	C1.224	Вільноплаваючі колонії <i>Utricularia australis</i> та <i>Utricularia vulgaris</i>
			C1.3411	Угрупування водяних жовтеців на мілководдях
			C1.3413	Зарості <i>Hottonia palustris</i> на мілководдях
2	C2	Поверхневі текучі води	C2.28	Евтрофна рослинність швидких водотоків
			C2.34	Евтрофна рослинність повільно текучих річок
3	D2	Долинні трясовини, бідні низинні болота та перехідні трясовини	D2.3	Перехідні трясовини та сплавини
4	D5	Осоки та зарості очерету, переважно без застою води	D5.2	Зарості крупних осок переважно без застою води
5	E1	Сухі трав'яні угруповання	E1.11	Євро-сибірські угруповання на уламках скель
			E1.2	Євро-сибірські піонерні угруповання на карбонатних
			E1.71	Угрупування <i>Nardus stricta</i>
			E1.9	Незімкнені несердземноморські сухі кислі та нейтральні трав'яні угруповання, у тому числі континентальні трав'яні угруповання на дюнах
6	E2	Рівнинні та низькогірні сінокосні луки	E2.2	Рівнинні та низькогірні сінокосні луки
7	E3	Сезонно вологі та вологі трав'яні угруповання	E3.4	Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки
8	F3	Температні та середземноморсько-гірські чагарники	F3.247	Понтично-сарматські листопадні чагарникові зарості
9	F9	Прирічкові чагарники	F9.1	Прирічкові чагарники
10	G1	Широколистяні листопадні ліси	G1.11	Прирічкові вербові ліси
			G1.51	Березові ліси зі сфагновими мохами
			G1.7	Термофільні листопадні ліси

№ п/п	Шифр	Назва	Шифр	Назва
11	G1.A	Мезо- та евтрофні <i>Quercus</i> , <i>Carpinus</i> , <i>Fraxinus</i> , <i>Acer</i> , <i>Tilia</i> , <i>Ulmus</i> та споріднені ліси	G1.A1	Дубово-ясеневі-грабові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах
12	НЗ	Континентальні кліфи, скелі та відслонення	НЗ.1	Кислі силікатні континентальні кліфи

Із ідентифікованих рідкісних та зникаючих видів фауни 2 – належить класу комах (*Insecta*); 1 вид – належить до класу земноводні; 1 вид – віднесено до класу плазунів (*Reptilia*); 6 видів віднесено до класу птахів (*Aves*), 2 види – належать до класу ссавці (*Mammalia*). На ділянках, де локалізовано рідкісні та зникаючі види флори та фауни планована діяльність здійснюватися не буде. Також заборонена планована діяльність у межах охоронних зон ідентифікованих видів.

Таблиця 27

Рідкісні та зникаючі види флори та фауни, які попередньо ідентифіковані у межах об'єкту Смарагдової мережі Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region (SiteCode: UA0000333)

Таблиця надається у звіті з конфіденційною інформацією.

Таблиця 28

Динаміка рідкісних та зникаючі види флори та фауни, які попередньо ідентифіковані у межах об'єкту Смарагдової мережі Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region (SiteCode: UA0000333)

Таблиця надається у звіті з конфіденційною інформацією.

Висновки до розділу.

Частина лісового фонду Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») включено до об'єкту Смарагдової мережі «Долина річки Південний Буг і Снівода у Вінницькій області» Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region (SiteCode: UA0000333). Для об'єкту Смарагдової мережі встановлено наступні 12 типів середовищ існування. Більшість із

ідентифікованих середовищ існування не зазнають впливу планованої діяльності. Широколистяні листопадні ліси; G1.A - Мезо- та евтрофні *Quercus*, *Carpinus*, *Fraxinus*, *Acer*, *Tilia*, *Ulmus* та споріднені ліси. Проведення рубок головного користування та інших видів рубок може призвести скорочення площ типу G1.A1 Дубово-ясенево-грабові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах. Це пов'язано із проведенням планованої діяльності шляхом здійснення рубок головного користування у дубово-грабових, дубово-грабово-ясеневих, ясенево-грабових та грабових деревостанах, які досягли віку стиглості.

Із ідентифікованих рідкісних та зникаючих видів фауни 2 – належить класу комах (*Insecta*); 1 вид – належить до клаус земноводні; 1 вид – віднесено до класу плазунів (*Reptilia*); 6 видів віднесено до класу птахів (*Aves*), 2 види – належать до класу ссавці (*Mammalia*). На ділянках, де локалізовано рідкісні та зникаючі види флори та яауни планована діяльність здійснюватися не буде. Також заборонена планована діяльність у межах охоронних зон ідентифікованих видів.

9. Інформація щодо належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів згідно з вимогами «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів»

Лісові насадження, які відносяться до пралісів, квазіпралісів та природних лісів повинні відповідати певним критеріям та вимогам, які визначені діючими настановами та рекомендаціями, зокрема «Методиці визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів».

До основних критеріїв віднесення тих чи інших лісових насаджень до відповідних груп та категорій лісів вони повинні відповідати певним вимогам щодо віку, площі, стану, проведених господарських заходів. У першу чергу це повинні бути деревостани віком понад 120 років природного походження (здебільшого насінєвого); площа ділянки повинна складати не менше 20,0 га; у деревостанах не повинні проводитися тривалий час господарські заходи, зокрема, санітарні та інші види рубок; у межах лісових насаджень повинні бути наявні достатні обсяги відмерлої деревини; склад насаджень повинен бути представлений лише місцевими, аборигенними видами; структура деревостану – різновікова.

Згідно проведених камеральних та польових досліджень у 2025-му році та за результатами проведеного аналітичного етапу, пралісів, квазіпралісів та природних у межах лісового фонду Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») не виявлено.

Висновки до розділу.

Лісові насадження, які відносяться до пралісів, квазіпралісів та природних лісів повинні відповідати певним критеріям та вимогам, які визначені діючими настановами та рекомендаціями, зокрема «Методиці визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів». Згідно проведених камеральних та польових досліджень у 2025-му році та за результатами проведеного аналітичного етапу, пралісів, квазіпралісів та природних у межах лісового фонду Тульчинського надлісництва Філії

«Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тулчинське лісомисливське господарство») не виявлено.

10. Моніторинг стану ґрунтового покриву репрезентативних виділів після проведення планованої діяльності у Тульчинському надлісництві Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство»)

Проведення моніторингу стану ґрунтового покриву Тульчинського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на ділянках головного користування після проведення робіт планованої діяльності показав, що розбіжностей між прогнозованим та фактичним впливом господарської діяльності на ґрунтовий покрив не виявлено.

На обстежених ділянках ґрунтовий покрив представлений чорноземи опідзоленими, темно-сірими і сірими опідзоленими ґрунтами на карбонатних суглинках, на глині, палевому карбонатному лесі. Всі вони сформувалися під широколистяними лісами з добре розвиненим трав'яним покривом.

Визначення пошарових показників твердості ґрунту за допомогою пенетрометра (польовий метод) показали, що на більшості обстежених виділах відбулося незначне ущільнення верхнього шару ґрунту під час робіт планованої діяльності. Деформації верхніх шарів ґрунту, які мали місце після проведених рубок від навантажень колісної техніки, здатні зникнути в процесі агротехнічних робіт з підготовки ґрунту до лісовідновлення.

Ґрунти на обстежених виділах мають сприятливі агрофізичні, водні і біологічні характеристики (високі водопроникність, вологоємність, стійкість ґрунтових мікроагрегатів, достатню кількість органічної речовини). Це забезпечує високу протиерозійну стійкість ґрунтів, здатність чинити опір водної, вітрової і снігової ерозії. Ділянки безстічні, мають спокійний рельєф, вкриті потужним шаром лісової підстилки. На території всіх обстежених виділів не виявлено проявів ерозійних процесів. Всі ділянки готові до штучного лісовідновлення.

На зрубаних ділянках планується проведення агротехнічних робіт з підготовки ґрунту до лісовідновлення згідно з вимогами, посадки саджанців наступних лісових порід за запланованими схемами. На деяких виділах вже посаджені наступні лісові породи.

Для Тульчинського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» репрезентативними були визначені такі ділянки:

Кирнасівське лісництво – квартал 42 (виділ 12), квартал 36 (виділ 10.1);

Тростянецьке лісництво – квартал 28 (виділ 5), квартал 44 (виділ 8.1);

Орлівське лісництво – квартал 87 (виділ 6);

Шпиківське лісництво – квартал 45 (виділ 15.1), квартал 33 (виділ 21.1);

Піщанське лісництво – квартал 29 (виділ 8), квартал 5 (виділ 7.2);

Рудницьке лісництво – квартал 104 (виділ 2.1), квартал 104 (виділ 1);

Заболотненське лісництво – квартал 69 (виділ 1.1), квартал 52 (виділ 4);

Томашпільське лісництво – квартал 30 (виділ 11), квартал 6 (виділ 8);

Брацлавське лісництво – квартал 33 (виділ 11), квартал 29 (виділ 7);

Журавлівське лісництво – квартал 20 (виділ 19), квартал 21 (виділ 6.1).

Отже, ведення лісогосподарської діяльності з дотриманням встановлених законодавством України вимог, що ґрунтуються на багаторічному досвіді лісоводів практиків та сучасних наукових розробках у галузі лісівництва (Правила рубок головного користування, затверджені наказом Держкомітету лісового господарства України 23.12.2009 №364, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26.01.2010 р. за №85/17380, Санітарні правила в лісах України, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 27.07. 1995 р. №555), не наносить жодної шкоди ґрунтовому покриву лісових масивів, не спричиняє розвиток деградаційних процесів взагалі, та процесів ерозії ґрунтів зокрема.

Висновки та рекомендації щодо здійснення планованої діяльності

1. Територія лісового фонду Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») станом на 2025-й рік об'єднує території колишніх підприємств ДП «Тульчинське лісомисливське господарство» та ДП «Крижопільське лісове господарство. Тульчинське надлісництво є структурним підрозділом філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», що діє на підставі «Положення про Надлісництво», яке затверджене наказом філії «Центральний лісовий офіс» №44/36.4-1 від 03.01.2025 року. Площа лісогосподарських земель надлісництва становить 44368,4 га. Лісовий фонд формує 9 лісництв.

2. Планована діяльність Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») впродовж 2025-го року передбачала заготівлю деревини а також недеревної продукції лісу у лісовому фонді підприємства та здійснювалася у межах визначених базовим лісовпорядкуванням обсягах. Лісовий фонд підприємства повністю сертифікований. У межах новоутвореного надлісництва попередньо затверджена розрахункова лісосіка рубок головного користування на 2012-2021 роки, яка в цілому складала 77,42 тис м³ ліквідної деревини, в тому числі 38,17 тис.м³ ділової деревини. Фактичний обсяг заготівель в середньому за рік становив 92,3% середньорічного обсягу діючої розрахункової лісосіки за минулий проектний період. Рубки головного користування на 100% проведені в місцях запроектованих.

3. Дослідження щодо стану насаджень та їх динамії впродовж I-IV кварталів 2025-го року здійснено на 10-ти ділянках, які підібрані з метою оцінювання впливу рубок головного користування та інших видів рубок на флору та фауну, а також стан деревостанів впродовж вегетаційного періоду. Дослідні ділянки закладено у лісовому фонді Орлівського, Томашпільського та Шпиківського лісництв Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське

господарство»). На ділянках здійснено суцільно-лісосічні рубки головного користування. На площах переважно залишено достатні осяги відмерлої деревини (на рівні 5-10 м³/га). Намісцях проведення планованої діяльності залишено дерева для збереження біорізноманіття. Більшість насаджень на моніторингових ділянках перебувають у доброму стані. Суттєвого погіршення стану дерев прилеглих насаджень впродовж 2025-го року не виявлено. Для більшості дерев була характерною друга категорія стану. Рівень дефоліації та дехромації крон дерев вказує на їх добрий стан та відсутність прогресуючого всихання.

4. У межах Тульчинського району виявлено 160 рідкісних та зникаючих видів біоти. Найбільша чисельність видів – 60 належать до Бернської конвенції. (Додаток 2). Значна кількість видів також включена до Червоної Книги України – 42 види. Належність видів до інших міжнародних списків, конвенцій та директив наступна: Червоний список IUCN – 10 видів, Бернська конвенція (Додаток 1) – 3, Бернська конвенція (Додаток 3) – 33, Бернська конвенція (Резолюція 6) – 24, Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннська конвенція) – 24, Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA) – 9, Пташина директива ЄС (Додаток I) – 16, Пташина директива ЄС (Додаток II) – 15, Оселищна директива ЄС (Додаток II) – 8, Оселищна директива ЄС (Додаток IV) – 14, Оселищна директива ЄС (Додаток V) – 6.

5. До основних видів фауни, які були виявлені, а також ідентифіковані під час проведення моніторингових досліджень у 2025-му році є: Жук-олень (*Lucanus cervus*), бражник дубовий (*Marumba quercus*), мідянка (*Coronella austriaca*) (Журавлівське лісництво); вусач великий дубовий західний (*Cerambyx cerdo cerdo*), махаон (*Papilio machaon*), богомол звичайний (*Mantis religiosa*) (Брацлавське лісництво); вусач великий дубовий західний (*Cerambyx cerdo cerdo*) (Шпиківське лісництво); кіт лісовий (*Felis silvestris*) (Томашпільське лісництво); вусач великий дубовий західний (*Cerambyx cerdo cerdo*), кіт лісовий (*Felis silvestris*) (Кирнасівське лісництво); кіт лісовий (*Felis silvestris*) (Орлівське

лісництво), жук олень (*Lyncanus cervus*), підкоришник звичайний (*Certhia familiaris*), зміїд (*Circaetos gallicus*), кіт лісовий (*Felis silvestris*) (Заболотненське лісництво). Суттєвого впливу планованої діяльності на ідентифіковані види фауни внаслідок здійснення планованої діяльності у 2025-му році не виявлено.

6. Відповідно до проведених моніторингових досліджень у 2025-му році у межах лісового фонду підприємства виявлено ряд видів флори, які занесені до Червоної книги України. Більша кількість видів зосереджена у у межах лісового фонду Журавлівського та Брацлавського лісництв. Відповідно до результатів обліку впродовж вегетаційного періоду 2025-го року, не виявлено суттєвих змін щодо поширення рідкісних та зникаючих видів флори, а також їх видового представництва внаслідок здійснення планованої діяльності.

7. Смарагдову мережу України (Emerald network) створено з метою збереження середовищ існування, а також рідкісних і зникаючих видів флори і фауни створено). Смарагдова мережа України (Emerald network) є частиною загально-європейської (Пан-європейської). До Самаргдолової мережі відносять об'єкти та середовища існування де локалізовані рідкісні та зникаючі види флори та фауни, які включені до Червоної книги України, а також входять до переліку рідкісних та зникаючих видів Бернської Конвенції. Території лісового фонду Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») входять до наступних об'єктів Смарагдової мережі: «Долина річок Південний Буг і Снівода у Вінницькій області» Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region, площею 1401,8 га; «Марксова дубина» (Marksova Dubyna UA0000265), загальною площею 257,0 га, «Журавлівська дача» (Zhuravlivska Dacha UA0000264), площею 773,6 га.

8. Об'єкт Смарагдової мережі «Марксова дубина» (Marksova Dubyna (Site Code: UA0000265) («Брацлавська Дубина») представляє собою лісовий заказник загальнодержавного значення, який локалізований у Вінницькій області. Основними лісовими екосистемами є старовікові дубові ліси віком понад 150 років. Зазначений об'єкт Смарагдової мережі характеризується домінуванням

типу середовищ існування – G1.A - Мезо- та евтрофні *Quercus*, *Carpinus*, *Fraxinus*, *Acer*, *Tilia*, *Ulmus* та споріднені ліси. G1.A1 - Дубово-ясенево-грабові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах. Зазначені типи середовищ існування локалізовані у межах заповідного урочища «Брацлавська дубина». Лісовий масив є відокремленим. Значна віддаленість лісового масиву від ділянок планованої діяльності, а також відносна відокремленість лісового масиву зводять до мінімуму негативний вплив рубок головного користування та інших видів рубок на ідентифіковані середовища існування.

9. За проведеними моніторинговими дослідженнями у 2025-му році встановлено, що для об'єкту Смарагдової мережі «Марксова дубина» «Marksova Dubyna» (Site Code: UA0000265) є характерними 15 рідкісних та зникаючих видів фауни, які занесені до Червоної книги України та Бернської конвенції. Зокрема, виявлено: 3 види класу комахи (*Insecta*), 8 видів класу птахи (*Aves*), 3 види класу променепері (*Actinopterygii*), а також один вид класу ссавці (*Mammalia*). Усі ідентифіковані види фауни входять до списку Резолюції 6 Бернської конвенції. 5 видів фауни занесено до Червоної книги України. Згідно моніторингових досліджень не відбулося суттєвої зміни чисельності та видового різноманіття рідкісних та зникаючих видів у межах об'єкту Смарагдової мережі «Марксова дубина» «Marksova Dubyna» (Site Code: UA0000265). Планована діяльність у межах лісового масиву, який є відокремленим – не здійснювалася. Також не спостерігалось суттєвого негативного впливу на ідентифіковані на середовища існування.

10. Об'єкт Смарагдової мережі «Журавлівська дача» Zhuravlivska Dacha, Site Code: UA0000264) являє собою ботанічний заказник загальнодержавного значення. Частина лісового масиву Журавлівського лісництва, які локалізовані у кварталах 24-27 та 36-39. Площа ботанічного заказника «Журавлівська дача» становить 582 га. Лісові масиви характеризуються домінуванням дуба звичайного та ясена звичайного у першому ярусі деревостанів. Основним типом середовищ існування для об'єкту Смарагдової мережі «Журавлівська дача» (Zhuravlivska Dacha (Site Code: UA0000264)) характерний один тип середовищ

існування – G1.A - Мезо- та евтрофні *Quercus*, *Carpinus*, *Fraxinus*, *Acer*, *Tilia*, *Ulmus* та споріднені ліси. Тип середовищ існування G1.A1 об'єднує атлантичні, середньоєвропейські та східноєвропейські ліси із переважанням *Quercus robur* або *Quercus petraea* у складі. Зазначені середовища існування сформувалися на евтрофних або ж мезотрофних ґрунтах. Планована діяльність у межах об'єкту Смарагдової мережі була обмеженою, що не призвело до значного впливу на ідентифіковані середовища існування.

11. Згідно проведених досліджень, у межах об'єкту Смарагдової мережі «Журавлівська дача» (Zhuravlivska Dacha, Site Code: UA0000264) у 2025-му році виявлено 12 видів фауни, які включено до Червоної книги України та включені до списків Бернської конвенції. Розподіл виявлених видів за класами наступний: 3 види належать до класу *Insecta*, 9 видів – до класу *Aves*. Для об'єкту Смарагдової мережі «Журавлівська дача» (Zhuravlivska Dacha, Site Code: UA0000264) проведення планованої діяльності є обмеженою. Тому, негативний вплив на тип середовищ існування G1.A - Мезо- та евтрофні *Quercus*, *Carpinus*, *Fraxinus*, *Acer*, *Tilia*, *Ulmus* та споріднені ліси, який є основним для урочища, є незначним, або ж відсутнім. Планована діяльність не проводиться на територіях де виявлено рідкісні та зникаючі види флори та фауни, а також на прилеглих ділянках.

12. Частина лісового фонду Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») включено до об'єкту Смарагдової мережі «Долина річки Південний Буг і Снивода у Вінницькій області» Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region (SiteCode: UA0000333). Для об'єкту Смарагдової мережі встановлено наступні 12 типів середовищ існування. Більшість із ідентифікованих середовищ існування не зазнають впливу планованої діяльності. Широколистяні листопадні ліси; G1.A - Мезо- та евтрофні *Quercus*, *Carpinus*, *Fraxinus*, *Acer*, *Tilia*, *Ulmus* та споріднені ліси. Проведення рубок головного користування та інших видів рубок може призвести скорочення площ типу G1.A1 Дубово-ясенево-грабові ліси на евтрофних і мезотрофних

грунтах. Це пов'язано із проведенням планованої діяльності шляхом здійснення рубок головного користування у дубово-грабових, дубово-грабово-ясеневих, ясенево-грабових та грабових деревостанах, які досягли віку стиглості.

13. Із ідентифікованих рідкісних та зникаючих видів фауни 2 – належить класу комах (*Insecta*); 1 вид – належить до класу земноводні; 1 вид – віднесено до класу плазунів (*Reptilia*); 6 видів віднесено до класу птахів (*Aves*), 2 види – належать до класу ссавці (*Mammalia*). На ділянках, де локалізовано рідкісні та зникаючі види флори та яауни планована діяльність здійснюватися не буде. Також заборонена планована діяльність у межах охоронних зон ідентифікованих видів.

14. Лісові насадження, які відносяться до пралісів, квазіпралісів та природних лісів повинні відповідати певним критеріям та вимогам, які визначені діючими настановами та рекомендаціями, зокрема «Методиці визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів». Згідно проведених камеральних та польових досліджень у 2025-му році та за результатами проведеного аналітичного етапу, пралісів, квазіпралісів та природних у межах лісового фонду Тульчинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше Філія «Тульчинське лісомисливське господарство») не виявлено.

Список літературних джерел

1. Василюк О. Виявлення територій, придатних для оголошення об'єктами природно-заповідного фонду / Олексій Василюк, Анастасія Драпалюк, Григорій Парчук, Дарія Ширяєва. За заг. редакцією Олени Кравченко – Львів, 2015, 80 с.
2. Вінніченко Т.С. Рослини України під охороною Бернської конвенції / Вінніченко Т.С. – Хімджест, 2006. – 176 с.
3. Закон України "Про тваринний світ" від 13.12.2001 р. №2894-III // Верховна Рада України, 2002. – № 14. – ст. 97.
4. Закон України "Про рослинний світ" від 09.04.1999 р. №591-XIV // Верховна Рада України, 1999. – № 22-23. – ст. 198.
5. Закон України "Про Червону книгу України" від 07.02.2002 р. №3055-III // Верховна Рада України, 2002. – № 30. – ст. 201.
6. Закон України "Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки" від 21.09.2000 р. №1989-III // Верховна Рада України, 2000. – № 47. – ст. 405.
// Закону України "Про екологічну мережу України" від 24.06.2004 р. №1864-IV Верховна Рада України, 2004. – № 45. – ст. 502.
// Закону України "Про природно-заповідний фонд" від 16.06.1992 р. №2456-XII Верховна Рада України, 1992. – № 34. – ст. 502.
7. Зелена книга України /під загальною редакцією члена-кореспондента НАН України Я.П. Дідуха – К.: Альтерпрес, 2009. – 448 с.
8. Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Берн, 1979). – К., 1998. – 76 с.
9. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 17.12.2020 № 368 «Про затвердження переліків рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, та типових природних рослинних угруповань, які підлягають охороні і заносяться до Зеленої книги України, та природних рослинних угруповань, які вилучені із Зеленої книги України».

10. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 15.02.2021 № 111 «Про затвердження переліків видів рослин та грибів, що заносяться до Червоної книги України (рослинний світ), та видів рослин та грибів, що виключені з Червоної книги України (рослинний світ)».

11. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 19.01.2021 № 29 «Про затвердження переліків видів тварин, що заносяться до Червоної книги України (тваринний світ), та видів тварин, що виключені з Червоної книги України (тваринний світ)».

12. Національний атлас України / НАН України, Інститут географії, Державна служба геодезії, картографії та кадастру ; голов. ред. Національного атласу України Л. Г. Руденко ; голова ред. кол. Б. Є. Патон. - К. : ДНВП «Картографія», 2007. - 435 с.

13. Національний каталог біотопів України. За ред. А.А. Куземко, Я.П. Дідуха, В.А. Онищенко, Я. Шеффера. – К.: ФОП Клименко Ю.Я., 2018. 442 с.

14. Перелік регіонально рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин на території Закарпатської області.

15. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 травня 2023 р. № 499 «Порядок створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах»

16. Червона книга України. Рослинний світ / За ред. Я. П. Дідуха – К. : Глобалконсалтинг, 2009. – 900 с.

17. Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats (1979a). Bern, 1979. <https://www.cms.int>

18. Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals. (1979b). Bonn, 1979. <https://www.cms.int>

19. European Red List of Threatened Species. (2021). <https://www.iucnredlist.org/regions/europe> (Accessed on 20 October 2021).

20. <http://emerald.net.ua/>

21. <http://emerald.eea.europa.eu>

22. www.UkrBin.com.ua

23. Постанова КМУ № 1196. від 16 грудня 2015 р. «Про затвердження Порядку включення територій та об'єктів до переліків територій та об'єктів екологічної мережі»

24. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Закарпатській області у 2021 році. – Ужгород, 2022.

25. Смарагдова мережа в Україні / Під редакцією Проценка Л.Д. Київ – Хімджест. 2011. 192 с.

26. Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони. / Куземко А., С. Садогурська, О. Василюк. – Київ, 2017. – 124 с.

Флора УРСР / За ред. М. І. Котова – К. : Вид-во АН УРСР, 1936 – 1965. – Т. 1 –12.

СПИСОК ВИКОНАВЦІВ

Доктор сільськогосподарських наук,
старший науковий співробітник
Вінницький національний
аграрний університет

М.П. (підпис)

Нейко І.С.

ДОДАТКИ

Додатки надаються у звіті з конфіденційною інформацією.